

Christophoros

XXXIII. évfolyam, 2. szám

Ingyenes kiadvány

2026. húsvét – Ostern 2026

Sötétség lett az egész földön, de világosság ragyogott

„Tizenkét órától három óráig sötétség lett az egész földön. A nap elhomályosodott, a templom kárpitja pedig középen kettéhasadt. Ekkor Jézus hangosan felkiáltott: Atyám, a te kezébe teszem le az én lelkemet! És ezt mondva meghalt.” (Lk 23,44–46)

Nagyon szerettem a nyári viharokat. Olyan izgalmas, ahogy a föld megváltozik körülöttünk, más lesz a levegő, az illatok. Mikor gyerek voltam, édesapámmal sokszor kiálltunk a teraszra, és néztük a villámokat, ahogy fényükkel megfestik a sötét eget. Az izgalom mellett a viharok érkezése mindig egy nyomasztó, szinte lélegzetvisszafojtó élmény, ahogyan várunk, hogy a sűrű, fekete gomolyfelhőkből mikor csap le az eső, mikor csattan az első villám, és remeg meg az ég alja. Nem véletlenül lett híres a vihar előtti csend kifejezés, hiszen valóban, ebben az időben minden elcsendesül, minden elnémul és készül az elkövetkezőkre. Aztán lecsap, belevág a hangtalan világba és egyszerre hatalmas zaj keletkezik: az eső kopogása és a villámokat követő égzengés.

Minden alkalommal páratlan élmény ez a számomra, ahogyan a verőfényes napsütésből egyszer csak sötétség lesz, és örömmel számoltam a villámlás és a mennydörgés közötti másodperceket. De azt nem állíthatom, hogy nem volt alkalom, amikor ne ijesztett volna meg némelyik. Elnézve az óriási villámokat és hallgatva az azokat követő sokszor fülsiketítő égzengéseket, az ember elgondolkodik azon, hogy Istennek micsoda hatalma van. Valóban elég neki egy aprócska mozdulat, és a teremtett világ térdre hull.

Ilyen félelemet érezhettek Jézus halálának szemtanúi is, hiszen Isten nemcsak a lelkükben mutatta meg hatalmát, hanem a természet minden erejével kinyilatkoztatta. A sötétség, amely kioltotta a nap fényét, a déli órákban érkezett, vagyis akkor, amikor éppen tetőzni kellett volna az égitestnek, és nem eltakarnia arcát. Isten megmutatta az embereknek, mit ítélték: én megadtam nektek a világosságot, de ti a sötétséget választottátok. Jézus ott volt a kereszten, mi szegeztük fel őt, saját önteltségünkkel és bűneinkkel ütöttük be a szegeket. És abban a pillanatban, amikor

Jézus meghalt, a vihar előtti csend fojtogató lehetett. Sokszor képzelem el, hogy milyen lehetett ott állni a tömegben, és mindezt végignézni. Ahogy visszafojtott lélegzettel figyeled az eseményeket. Szótlanul nézed a szenvedést. Üres vagy belül, elfogytak a szavak.

De a történet itt nem ér véget. Húsvét hajnalra felvirradt a nap, elhozva magával a reményt, az életet, amelyet nem érdemlünk meg, mégis megkaptuk. Jézus feltámadásával új reményt, új esélyt adott a kezünkbe, hogy szabadulásunk legyen a bűnből, hogy meglássuk magunkban a rosszat, és tegyünk ellene. Helyezzük előtérbe a jót, és a kegyelem útját járjuk, ne a gonoszságét. Az eső sok mindent képes elmosni, a víz megtisztít, ahogy végigcsorog arcodon. Krisztus szabadít, aki feltámadt, valóban feltámadt.

Somogyvári Flóra

Lélek-zet

Húsvétkor a lehetetlen valóra vált

„Asztalt terítesz nekem ellenségeim szeme láttára. Megkened fejemet olajjal, csordultig van poharam.” (Zsolt 23,5) „Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál.” (1Kor 15,26)

A keresztények ezen az áldott napon így köszöntik egymást: Az Úr feltámadt! Az Úr valóban feltámadt!

Húsvét üzenete nem a szemünket, hanem a szívünket célozza meg. Nincs nagyobb butaság, mint azt mondani: hiszem, ha látom. A feltámadott Jézus inkább így tanít: „...boldogok, akik nem látnak, és hisznek.” (Jn 20,29b) A világ reménysége és a keresztény reménység ugyanis különböző. Az ember természet-szerűen olyan reményeket dédelget a szívében, amelyeknek a bekövetkeztét nem tartja lehetetlennek. Amit a világ remél, az rendszerint megvalósíthatónak látszik. Aszerint mondunk rá igent vagy nemet, hogy mennyire látjuk kivitelezhetőnek. A keresztény reménység ellentétben ezzel: abban reménykedik, ami lehetetlennek, sőt megvalósíthatatlannak tűnik. Pál apostol így vall erről az ígében: „Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál.”

Húsvétkor a lehetetlen valóra vált! „Teljes a dia-

dal a halál fölött!” (1Kor 15,54c) Jézus győztes Úrként, mégis atyai szeretettel fordul hozzánk, hogy szétszédte nyáját összegyűjtse. Ahol ő a Pásztor, ahol jósága és szeretete kíséri életünket, ott nincs félelem és szűkölködés, csak csendes vizek és felüdült lelkek, gazdagon terített asztal és csordultig telt pohár (Zsolt 23). Ő még a halálon is átvezet minket, ahogyan megígérte: „...én élek, és ti is élni fogtok.” (Jn 14,19b)

Imádkozunk! Feltámadott Úr Jézus! Te vagy a hit, a remény és a szeretet forrása. Erősítsd hitünket, hogy a halálon aratott győzelmed örömeiben már most kétségek és félelem nélkül éljünk. Tápláld reményünket, hogy „a szentek polgártársaiként” már most megízleljük eljövendő országod boldogságát és békességét. Növelj szeretetünket, hogy soha ne legyünk restek mindezt megosztani a reánk bízott testvérekkel. Ámen.

Weltler Gábor (Lelkesítő)

Törékeny a lét

„Az Úr azonban ezt kérdezte [Jónástól]: Igazad van-e, hogy haragszol?!” (Jón 4,4) „Legyetek irgalmasok, amint a ti Atyátok is irgalmas!” (Lk 6,36)

Törékeny a lét! A hordozott sebek irgalomért kiáltanak. Több megértésre és szeretetre, több gyengéd segítségre lenne szükségünk. Magunkról ezt jól tudjuk, és másoktól el is várjuk. De vajon meglátjuk-e mások létének törékenységet? Észleljük-e mások sérüléseit, észrevesszük-e, hogy a környezetünkben sokan vannak, akiket letepert az élet? Jónás irgalmasságot nyert, pedig hűtlen volt, s küldetése elől sunyin menekülni akart. De Isten

mégis megtartotta az életét. A visszanyert esély számára mégsem hozta meg a szív változását. A bűnös város pusztulását várta. De ez mégsem következett be, mert irgalmas az Isten. Irgalma nem tőlünk függ, nem mi csikarjuk ki.

Törékeny a lét! Törékeny létünket is látja és szánja az irgalom Atyja. Mert Krisztus, aki küldetéseként fogalmazta meg, hogy az elrepedt nádat nem töri össze (Mt 12,20), halálával és feltámadásával adta vissza a reményt. A reményt, hogy törékeny létünk a feltámadása révén teljességet nyerhet. Még a halál életet megroppantó ereje sem tud diadalt aratni a halált győző Úrral szemben.

A húsvét ezt jelenti számunkra. S nekünk, a húsvét után élőknek biztos erőforrása lehet az Úr irgalma ahhoz, hogy meginduljon a szívünk mások törékeny létét látva. Ahogy az Atya irgalommal indul, úgy indulj ma te is irgalommal!

Áldjon meg az Isten nyitott szemmel és szívvel, hogy irgalma csodáit felismerhesd életedben!

Az Isten rád áradó irgalma gyógyítsa a kapott sebeidet, melengesse meg vacogó szívedet, és tölts be

üreskorsó-életedet olyan szeretettel, amely gyógyít, erősít!

Adjon a feltámadott Úr bátorságot ahhoz, hogy a

Lélek erejével másokat is gazdagítani tudj együttérző szeretetteddel ma és minden napon! Ámen.

Bence Imre (Lelkesítő)

Békességünk Istenben

„Aznapi, amikor beesteledett, a hét első napján, ott, ahol összegyűltek a tanítványok, bár a zsidóktól való félelem miatt az ajtók zárva voltak, eljött Jézus, megállt középen, és így szólt hozzájuk: Békesség nektek! És miután ezt mondta, megmutatta nekik a kezét és az oldalát. A tanítványok megörültek, hogy látják az Urat. Jézus erre ismét ezt mondta nekik: Békesség nektek! Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket.” (Jn 20,19–21)

Drága barátaim! Szent Tamás történetét most nem kívánom érinteni, hanem inkább máskorra tartogatom, helyette nézzük meg Krisztus ezen szavait: „Békesség nektek!” (Jn 20,19) És: „Lássátok kezemet és oldalamat!” (Jn 20,20) Továbbá: „Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket.” (Jn 20,21) Most már egyértelműen kiderült, hogy minden ember szívesen viselkedne úgy, hogy igaz életű legyen, és elnyerje az örök üdvösséget. Erről szeretnék most beszélni. Azt is tudjátok, hogy az összes filozófus, doktor és írástudó azon buzgólkodott, hogy leírja és megtanítsa azt, hogyan kell az embernek igazul viselkednie. Nagyon sokat fáradoztak ezen, de ahogy láthatjuk, nem igazán érték el a céljukat.

A valódi megigazulás két cselekedet által mutatkozik meg: valaki más cselekedetében, ez a helyes, és a saját tetteinkben, ez a kevés. Hogy lássátok az első alapját: egyesek templomot építenek, mások Szent Péterhez vagy Szent Jakabhoz zárándokolnak, megint mások böjtölnek, imádkoznak, szerzetesi kalapot viselnek, vagy mezítláb járnak, és sok ehhez hasonló dolgot művelnek. Ezek a cselekedetek teljesen értelmetlenek, és alapjában fel kell számolni őket. Az ige arról tanúskodik, hogy cselekedeteink erőtleneek. Hiszen Isten kiválasztott egy embert, az Úr Jézus Krisztust, hogy kárhoztassa a halált, megsemmisítse a bűnt és elpusztítsa a poklot, mert azelőtt mindenki az ördögé lett. Az az ötlete támadt, hogy az Urat is megkaparintja, hiszen két gyilkos között feszítették meg, és a legszégyenletesebb és legkegyetlenebb kínokat állta ki, melyet Isten és az emberek elítéltek. De az Isten olyan erős volt, hogy megsemmisült a halál, a bűn és a pokol (vö. 1Kor 15,54–55).

Ezért kell megértenetek Pál apostol rómaiakhoz írott szavait: bűneink Ádámól erednek, mivel Ádám megízlelte az almát, és ezért miatta mi is bűnösök vagyunk. Krisztus viszont megtörte értünk a halál hatalmát, hogy az ő cselekedetei által üdvözüljünk, melyek nem a sajátjaink; vagyis azért, hogy ne a saját cselekedeteink által legyen üdvösségünk (Róm 5,12–21). Ám a pápai hatalom sok más dolgot cselekszik velünk.

Kötelesek vagyunk böjtölni, imádkozni és vajat enni: vagyis ha valaki megtartja a pápa parancsolatait, akkor üdvözülni. Ha valaki nem tartja meg őket, akkor az az ördögé. Így vezeti félre a népet azzal a tévképzettel, hogy a megigazulás és az üdvösség a saját tetteinken múlik. Én pedig azt mondom, hogy az összes szent – legyenek bár annyira szentek, amennyire csak akarják – nem cselekedete által nyerte el az üdvösséget. Még Isten szent anyja sem szüzességével, anyaságával, tisztaságával vagy saját cselekedeteivel nyerte el az üdvösséget és a megigazulást, hanem a hit akaratja és Isten cselekedete által. Ezért értsd hát meg, amit mondok: emiatt van az, hogy semmiképpen sem üdvözülhetünk hit nélkül a saját cselekedeteink által, bármilyenek legyenek is azok.

Valaki azt mondhatja erre: „Ó, drága barátom! Olyan sokat beszélsz a hitről, hogy egyedül ezen múlik üdvösségünk. Ezért azt kértem tőled, hogyan juthatunk hitre?” Ezt felelem neked: Krisztus, a mi Urunk így szólt: „Békesség nektek! Lássátok meg az én kezeimet stb. (Jn 20,26–27). Lásd, ó ember, hogy egyedül én vagyok az, aki bűneidet elvette, és megváltott téged” stb. Így legyen békességed. Te is örökölted a bűnt Ádámól, nem mintha te magad követted volna el, mert én sem ettem az almából, ahogy te magad sem. Mégis így voltunk mind bűnben. Így mi nem is szenvedtünk, és emiatt a halálból és a bűnből sem a saját cselekedeteink, hanem Isten cselekedete által szabadultunk meg. Ezért mondja Isten: „Lásd, ó ember, megváltásod én vagyok”, ahogy azt Pál is mondja a Korinthusiakhoz írt levelében: „Az ő munkája az, hogy ti a Krisztus Jézusban vagytok. Ő tette nekünk Isten bölcsességgé, igazsággá, megszentelődéssé és megváltássá.” (1Kor 1,30) Erre az uraink azt mondják: „Igen, Megváltó, való igaz, de ez sajnos nem elég.”

Ezért mondom most is azt, mint ahogy már korábban is, hogy mások tettei tesznek minket igazzá. „Én vagyok – mondja Krisztus Urunk – a ti megigazulásotok, elpusztítottam a bűnöket, melyeket hordoztok, ezért higgyétek csak el nekem, hogy valóban én voltam az, aki ezt megcselekedte, és akkor igazak

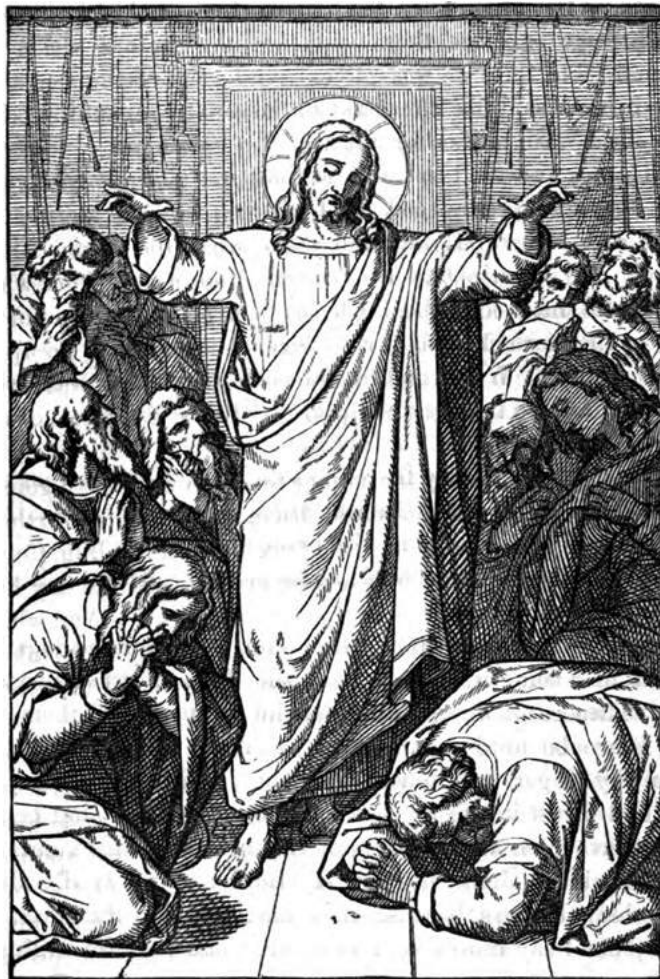
lesztek.” Mert az is meg van írva: igazság és hit (vö. Róm 1,17), vagyis a megigazulás maga a hit, és a hit által történik (vö. Róm 4,5). Ezért ha hit után vágyakozunk, akkor hinnünk kell az evangéliumnak, Pál apostolnak stb., és nem a pápai leveleknek vagy bulláknak, hanem inkább óvjuk magunkat a tűztől! Mert minden, ami a pápától jön, azt kiáltja: „Adj, adj! Ha nem így teszel, akkor az ördögé vagy!” Ez csupán semmiség volna, ha egyedül az emberekre tekintenénk. Ám sajnos az a legfőbb rossz, ami csak előfordulhat a világon, ha arra tanítják az embereket, hogy a testi cselekedetek igazzá tehetnek vagy üdvözíthetnek.

Most már annyira színültig van a világ a bűnnel, hogy ki is csordul, és emellett Isten olyan súlyos ítéletet és büntetést szab ki rá, hogy az emberek romlotta lesznek, és már önmagukat is becsapják. Hiszen a templomépítés, a böjt, az ima és a többi efféle dolog mind igaz cselekedetnek látszik, de ezekkel csak önmagunkat csapjuk be. Fel kellene hagynunk a fősvényiséggel, a világi dicsőség hajszolásával meg az egyéb bűnökkel, és szegény felebarátainkon kellene segítenünk. Így támad fel bennünk Isten és mi is őbenne. Ezt hívjuk újjászületésnek. Hogy lehet az, hogy újonnan bűnt követünk el, és mégsem keseredünk el azonnal, hanem arra gondolunk: „Ó, Uram, te még élsz! Krisztus, az én Uram, a bűn elpusztítója.” Ekkor azonnal el is tűnik a bűn, ahogy azt a bölcs is mondja: „Mert ha hétszer elesik is az igaz, mégis fölkel.” (Péld 24,16) Azért van az, hogy a világ ennyire eltévelyedett és rossz úton jár, mert jó ideje nincsenek igét hirdető.

Bizonyára van vagy háromezer pap is, akik között négy igazat sem találunk. Isten könyörüljön rajtunk nyomorúságunkban! Ha viszont jó igehirdetőink vannak, akkor először az evangéliumot hirdetik, utána pedig egy mesét mondanak az öreg számról, vagy egy történetet Berni Detréről, vagy esetleg pogány filozófusokkal fűszerezik az igehirdetést: Aristotelésszel, Platónnal vagy Sókratésszel stb., akik teljességgel ellentmondanak az evangéliumnak és Istennek is, mert velünk ellentétben nem ismerték meg a világosságot. Ha most azzal hozakodsz elő: „Így szól a filozófus: Végezz sok jó cselekedetet, akkor jól begyakorlod őket, és végül igaz leszel!”, akkor én azt felelem erre: Ne azért végezz jó cselekedeteket, hogy igaz legyél! Hanem ha már megigazultál, akkor cselekedd a jót, de tisztességgel és hittel! Így most már láthatjuk, hogy mi módon ellentétes egymással ez a két dolog.

Az ördög régen nagyon komolyan kísértette az embereket, akik a kísértések között hitre jutottak, és a főt követték, aki maga Krisztus (Ef 4,15), így az ördög nem is ért el semmit. Ezért más alapot vetett, és azt sugalmazza az uraknak, hogy az embereket korlátozni kell, és törvényeket kell hozni, így ölti magára az

ördög a jó ábrázatát, míg belül csupa méreg. Az igehirdetők hibájából így nőnek bele a kisgyermek is az örületbe, templomokba járnak, és azt hiszik, hogy ebből áll az üdvösség, ezért mindenki csak imádkozik, böjtöl és misét tart. Nem is lennénk ekkora bajban, ha csak igaz igehirdetőink lennének!

Az Úr háromszor mondja Szent Péternek: „Simon, Jóna fia, szeretsz-e engem?” stb. (Jn 21,16), és pasce oves meas, vagyis „Legeltesd az én juhaimat!” (Jn 21,17) Mit jelent hát a pascere ige? Azt jelenti: legeltetni. Hogyan kell a juhokat legeltetni? Nem másként, mint Isten igéjével, vagyis a hit hirdetésével. Itt jönnek az uraságok, és azt mondják: „A pascere azt jelenti, leges dare, vagyis törvényeket hozni”, mindezt csak azért, hogy minket félrevezessenek. Folyik is a legelés alaposan! Éppen ők legelik le a bárányokat, méghozzá pont úgy, ahogy a hentesek teszik húsvétkor. Mivel Isten igéjét világosan kellene hirdetni, hogy vezesse a hitben gyengéket és szűkölködőket, ezért belekeverik drága Aristotelésüket, aki Istennel ellenkező tanokat hirdet, ahogy Pál apostol is mondja a Kolosséiakhoz írott levelében: „Vigyázzatok, hogy rabul ne ejtsen valaki titeket bölcselkedéssel és üres megtevesztéssel.” (Kol 2,8) Mit jelent a bölcselkedés? Ha

tudnánk görögül, latinul és németül, akkor tisztán láthatnánk, miről beszél az apostol.

De nem ez az igazság? Jól tudom, hogy az ember nem szívesen hallgatja ezt, és sokakat felbőszít, mégis ki akarom mondani. Neked is azt tanácsolom, akárki légy is, ha nem a prédikálás vagy annak elősegítése jár a fejedben, akkor ne légy se pap, se szerzetes, mert Ez 33,8-ban sajnos egy elrettentő ígét találunk, mely így hangzik: „Ha ezt mondom a bűnösnek: Bűnös vagy, meg kell halnod! – és te nem mondd meg, és nem figyelmezteted a bűnöst, hogy rossz úton jár, akkor az a bűnös meghal ugyan bűne miatt, de vérét tőled kérem számon.” Ezt az ígét senki sem olvassa. Én mégis azt mondom: ha csak azért leszel pap vagy szerzetes, hogy naponta hétszer imádkozz és énekelj, vagy misét tarts, és emiatt azt gondold, hogy így igaz leszel – ó jaj, micsoda remek fickó vagy! –, akkor kudarcot fogsz vallani. Hosszasan imádkozod a zsoltárokat, a rózsafüzért és néhány más imát, misét is akarsz tartani, az oltár előtt térdelsz, gyónsz, és megy, csak megy tovább a folytonos mormolás, és azt hiszed, így mentes vagy a bűntől, holott jókora irigység lakik a szívedben. Olyannyira, hogy felebarátodat kíméletesen meg is tudnád fojtani, ha ezt viszont tényleg meg is tennéd, és utána misét tartanál, nem lenne csoda, ha beléd csapna a villám. De ha három darabka édes-kukoricát vagy másféle fűszert megettél volna, akkor sem rángatnának tüzes vassal az oltárhoz. Így aztán remek kis lelkiismeretre teszel szert! Vagyis az ördög által akarsz mennybe jutni. Tudom én jól, hogy az emberek nem szívesen hallgatnak ilyesmit, mégis ezen a módon akarom kimondani az igazságot, és még akkor is ezt kell tennem, ha hússzor elvágnák is a torkom, csak ne vonatkozzon rám a fent említett íge. Te valóban azt felelnéd erre, hogy száz vagy ötven évvel ezelőtt is voltak tudósok. Ez így igaz, de engem a menyenyiség vagy az időtartam nem érdekel. Lehet, hogy az ember már korábban is azért tudott valamit, mert az ördög nagy megtévesztő, és jobban szerette a pogány írástudókat, mint a szent evangéliumot. Én az igazságot akarom hirdetni, és ezt is kell tennem, ezért álllok itt, és nem kérek pénzt érte. Emiatt nem szabad emberi törvényekre vagy tettekre építeni, hanem az egyetlen igaz hitet kell követni, mely elpusztítja a

bűnt, így érezhetjük, hogy növekszünk benne. Így válik édessé számunkra mindaz, ami korábban keserű volt. Akkor szívünk elfogadja Istent. Ha ez végbemegy, akkor megvetettek leszünk, és nem törődünk az emberi törvénnyel, akkor pedig jön a pápa, és kiátkoz minket, de annyira egyek leszünk Istennel, hogy egyáltalán nem törődünk semmiféle szerencsétlenséggel, átokkal vagy törvénnyel.

Ezután valaki biztosan megkérdezi: „Egyáltalán meg sem kellene tartanunk az emberi törvényeket?”, vagy „Nem lehetne akkor is imádkozni, böjtölni stb., ha már megtaláltuk a helyes utat?” Én azt felelem erre: Ha már megvan bennünk az igaz keresztény szeretet és hit, akkor minden helyes, amit cselekszünk, és mindenki tehet, amit akar, ha a cselekedetek egyáltalán nem fontosak számára, hiszen azok nem üdözíthetik.

Végző következtetésem ez: Minden embernek úgy kell gondolkodnia, hogy nem segíthetünk magunkon, hanem erre egyedül Isten képes, cselekedeteink pedig nem elégségesek. Így van békességünk Istenben. Minden egyes embernek úgy kell cselekednie, hogy tette ne csak önmagának legyen hasznos, hanem valaki másnak is, mégpedig a felebarátjának. Ha gazdag, használjon tulajdonával a szegényeknek. Ha pedig szegény, akkor szolgálata legyen hasznos a gazdagoknak. Ha valaki szolga vagy szolgáló, akkor munkája váljon ura hasznára, vagyis senki se dolgozzon csak saját magáért. Mert ha azt veszed észre, hogy csak a saját javadat munkálod, akkor nem valódi a szolgálatod. Nekem az ilyen szolgálatra nincs szükségem, mert jól tudom, mi az emberi törvény lényege. Hozzon a pápa annyi törvényt, amennyit csak akar, meg fogom tartani őket, ha úgy akarom. Éppen ezért, kedves testvéreim, emlékezzetek arra, hogy Isten értünk támadott fel. Támadjunk hát fel mi is, legyünk segítségére azoknak, akik gyengék a hitben, és cselekedjünk úgy, hogy ezáltal Istennek tetszésére legyünk. Így nyerjük el az ő békéjét, melyet ma adott nekünk. Ajándékozza ezt nekünk Isten mindörökké! Ámen.

Luther Márton

(Erfurt, 1521. április 7., útban a wormszi gyűlésre, Luther Válogatott Művei 6, 179-184. o.)

Jézus utolsó vacsorája úrvacsora volt

Jézus utolsó vacsorája azonban több is volt, mint páskavacsora. Ez éppen akkor fog előttünk megvilágosodni, ha megkíséreljük elhelyezni Jézus szavait és cselekvését a már általunk ismert páskavacsora rendjébe. A részletek megértését a bibliai szövegek magyarázatára hagyjuk; most csak éppen rekonstruálni

kívánjuk az Úrvacsora szerzését a páskavacsora keretében. Hogyan szerezte Jézus szent cselekményét az utolsó vacsorán? Jézus tudatosan újíttott a páskavacsorán, amelyben mintegy az ő sorsának előképét látta meg. Neki mint Messiásnak, joga volt ehhez az újíthoz. Ugyanaz a Jézus cselekszik itt, aki a Hegyi

Beszédben így szólt: Hallottátok, hogy megmondattok a régieknek..., én pedig azt mondom nektek. Mintha csak azt fejezné ki az utolsó vacsorán: Ti eddig törvény szerint így cselekedtetek, én pedig ezt cselekszem most!

A vacsora elején az első pohár felett, mint láttuk, hálát adtak a szőlőtőke gyümölcséért és a nagyemlékeztű ünnepért. Jézus is hasonlóképpen cselekszik: veszi a poharat, mint családtagja és hálát ad, mondván: „Vegyétek ezt és osszátok el magatok között, mert mondom nektek, hogy nem iszom a szőlőtőkének gyümölcséből, míg el nem jön Isten országa”. (Lk 22,17–18) Tehát ennek az ünnepnek az a jelentősége, hogy utolsó vacsora a földön, folytatása már csak az Isten királyi birodalmában lesz. Aztán folyik tovább a lakoma.

Mikor a főétkezés előtt a kovásztalan kenyér megáldására és megtörésére kerül a sor, akkor Jézus megint valami újat mond: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem”. És kiosztja a széttört darabokat. Tehát ez nem a legelején történt, hiszen már két pohár bort is megittak. Ezért kezdik az evangéliumok az úrvacsora szerzését így: „És amikor ők evének”, tehát már evés közben történt. Aztán lefolyik az egész bárány megevése. Kezet mosnak. Most jön a vacsora végén a harmadik pohár a hálaadás kelyhe, az áldás pohara. Ezért mondják az evangéliumok: „És miután megvacsorált, vette a poharat, hálát adott” és nekik adta

körbe és megint csak új szókat fűzött ehhez: „e pohár amaz új szövetség az én véreben, amely érettetek kiontatik”. És csak ezután mennek ki a Getsemánéba zoltárénekeket énekelve.

De miért mondotta a kenyér és bor felett mondott szavakat Jézus ilyen későn a főétkezés elején és végén? Miért nem tartotta magát ahhoz a szokáshoz, hogy már az előételek után mondta volna el magyarázó szavait e két eledelhez, mint ahogyan a családfő megmagyarázta a bárányt, a keserűfüveket és a kovásztalan kenyeret? Nagyon egyszerű a válasz. Jézus nemcsak magyarázni akart, hanem egy új cselekményt akart alapítani. Ezért a kiosztás cselekvésekor mondja a szavakat. Hiszen ő nemcsak azt akarja mondani, hogy a megtört kenyér emlékeztet az ő közeli halálára és a pohárban vöröslő bor úgy hasonlít az ő nemsokára kicsorduló vérére, hanem ő adni akarja testét és vérét, teljes önmagát, hogy az övéit soha árvákul ne hagyja. Ő itt misztériumot szerez. Szentséget, vagyis olyan szent cselekményt, amely ad is valamit, aminek hatása van, amiben ő önmagát adja. Amint a kiosztott kenyér és bor a zsidó asztalközösségnek közvetíti a közös áldást, úgy a kiosztott úrvacsorai elemek Krisztus testében és vérében részesítik a tanítványokat, mert itt már többé nem pusztán kenyér és bor emlékeztető jegyei állanak előttünk, hanem Krisztus szentsége, amelyben érvényesek az ő hazugságot nem tartalmazható igéi: Ez az én testem, ez az én vérem! Így közelebb jutottunk az Úrvacsora megértéséhez, nem a tartalma és valósága, de a keletkezése megértéséhez. És így már jobban megértjük Páltól Péterig mindazokat a bibliai helyeket is, amelyek Jézust a báránnyal kapcsolják össze. A mi husvéti báránynk a Krisztus!

Jézus tehát veszi a kenyeret, áldást mond felette, azután az egy lepényt széttépi darabokra és minden tanítványának egy-egy falatot juttatva belőle, így szól: Ez az én testem. Semmi többet. Hogy mit értett ez alatt Jézus, mi célból mondta és tette ezt, ehhez az evangélistának egy árva szava sincs! Az evangélista nem kutatja az Úrvacsora titkát, egyszerűen és megbotránkozás nélkül, hittel közli az ígéket annak a tudatában és boldog tapasztalásában, hogy ezt az egész keresztyén gyülekezet így cselekszi; nem fürkészi a rejtélyét, hanem állandó gyakorlatban élvezi ezt a kenyeret, amelyre Krisztus azt mondja: Ez az én testem! [...]

Efelett sok vita folyt, mert az emberi értelem nehezen tud belenyugodni Krisztus ígéjének kijelentésébe, hogy az a kenyér az ő teste. Nem pusztán kenyér, hanem egyúttal az ő teste! Egyszerű és világos betűszerinti értelme szerint csak ezt mondja ez az ige: ez (t. i. a megáldott, megtörtött és kiosztott kenyér) az én testem!

Ezt a kenyeret adja a tanítványoknak azzal, hogy vegyék és egyék. Tehát semmiképpen sem pusztá prédikáció az, ami történik, bár az is. Hiszen a megtört kenyeret adja Jézus az utolsó vacsorán, amivel azt prédikálja, hogy neki meg kell halnia. De ezt odaadja, kézbeveszik és megeszik a tanítványai. Tehát az ő halálnak kiszolgáltatott teste: élet, tápláló eledel. Ezért választja Jézus éppen a kenyeret szentsége alapításához. Hiszen éppúgy választhatta volna a bárányt is, ott feküdt az asztalukon. Nem, ő a kenyeret akarja venni, amely a legfőbb mindennapi táplálék, maga az élet. Éppen a kenyér készülése és sorsa mutatja a legvilágosabban, hogy van halál, amely az életre szól, mások táplálására. Gondoljuk csak végig Jézus sok példázatát és gondolatát a magvetőről, a búzaszemről, a kenyérről. Nem hiába kedveli ő az erről való beszédet egész működése alatt! Ezért veszi éppen a kenyeret azon a vacsorán. Persze nem mondjuk, hogy ezzel megmagyaráztuk volna az Úrvacsora titkát. Ezen a földön az örök titok marad.

De térjünk át a pohárra. Veszi Jézus nyilván a harmadik páskavacsorai poharat, az „áldás poharát”, a hálaadás kelyhét: hálaaimádságot mond felette, aztán körbe adva, a tanítványoknak így szól: „Ez az én vérem, az új szövetség vére, amely sokakért kiontatik!” [...] Tehát a megáldott borra mondja Jézus: Ez az én vérem. Ha már a kenyér megtörte az ő halálára mutatott, akkor még világosabb ez a beszéd vére ontásáról. Ezért is beszél külön a kenyér és a bor felett. Csak a halál, az erőszakos halál választja szét a testet a vértől. Az ő halála erőszakos, különös halál lesz! A vér különben is az Ószövetségben az odaadott életet jelenti. Hiszen a vérben van a lélek, tehát az élet. (3Móz 17,11.14) Odaadja az életét. Hogy mit jelent ez az életfeláldozás, azt ezzel a különös szóval fejezi ki: az én vérem a szövetség vére! Ezt megint csak az Ószövetségből érthetjük meg.

A megfelelő görög szó: diathéké nemcsak szövetséget jelent (ezt is jobb volna „rendelkezésnek” mondani), hanem a rendelkezésnek egy speciális formáját is jelenti, t. i. a végrendeletet, testamentumot. Ebből érthető, hogy felváltva szoktunk beszélni Ótestamentumról és Ószövetségről, Újtestamentumról és Újszövetségről! A Zsidókhoz írott levél ugyanezt a szót mind a két értelemben felváltva használja. A testamentum értelmében használja pl. ezt a szót Pál apostol is. (Gal 3,15kk.) És csakugyan van ebben a jelentésében is értelme Krisztus igéjének. Hiszen az utolsó vacsorán mondja; végrendelkező akaratát nyilvánítja. Luther szeret hivatkozni az Úrvacsora testamentum-jellegére. De ennél a jelentésnél egyrészt azért nem állhatunk meg, mert a közönséges emberi végrendelkezés, végrendelet és örökösök viszonya nem fedti teljesen a

Krisztus halálával bekövetkezett eseményeket, hiszen ő feltámadott s ebben a bizonyosságban ment is a halálba! Másrészt azért, mert a szövetség szó sokkal többet és sokkal kézenfekvőbbet mond el Jézus haláláról.

Mit jelent a szövetség szó? Itt elsősorban a Sínai-hegy alatt történt szövetségekötést kell szemügyre vennünk, amit Jahve, az Úr kötött Izráel népével. (2Móz 24,1–8) Mózes oltárt épít; fellobog az áldozati tűz, leöletnek az áldozati állatok. A kifolyt vérnek felét medencékbe gyűjtik, másik felét az oltárra hintik. Aztán felolvassa Mózes a törvényeket. A nép pedig így felel: „Mindent megteszünk, amit az Úr parancsolt és engedelmeskedünk” Erre Mózes veszi a megmaradt vért, ráhinti a népre és azt mondja; „Íme, a szövetségnek vére, amelyet az Úr kötött titelek mind ama beszédek szerint”, vagyis felolvasott parancsolatai szerint. Ezzel az aktussal lép érvénybe Istennek a szövetsége, amit most már nem egyesekkel köt, mint pl. Ábrahámmal, hanem egy néppel, az ő választott népével. De figyeljük csak meg: itt halvány jele sincs valamiféle szerződésnek, mint mikor két fél megalkudik. Itt egy parancsuralmi szövetség lép életbe: Isten törvényt ad, parancsol, a nép pedig engedelmeskedik és hűséget fogad. A szövetség szó tehát tulajdonképpen rendet jelent: Istentől megszabott életrendet, Isten rendelkezését, akaratnyilvánítását. Isten rendezi a viszonyt maga és népe között. De minek ehhez a véres áldozat? Az áldozat az Isten kiengesztelésének a megtörténte. Ez tisztítja meg a népet a bűneitől. Isten csak megtisztított néppel lép szövetségre, ezért kell Izraelnek vérrel meghintetnie. Ez az első szövetség vére!

Érdekes, hogy nevezték azután a páskabarány vérére is szövetségi vérnek. T. i. Isten a páskabarány vére láttán kímélte meg Izráel házait és így a vér mentette meg őket és volt a menekülésük és szabadulásuk eszköze. (2Móz 12) Mindehhez hozzá kell azonban venni Jeremiás próféta tisztult látomását, így mond jövendő: „Íme, eljönnek a napok, azt mondja az Úr; és új szövetséget kötök az Izráel házával és a Juda házával. Nem ama szövetség szerint, amelyet az ő atyáikkal kötöttem az napon, amelyen kézenfogtam őket, hogy kihozzam őket Egyiptom földéből, de akik megrontották az én szövetségemet, noha én férjök maradtam, azt mondja az Úr. Hanem ez lesz a szövetség, amelyet e napok után az Izráel házával kötök, azt mondja az Úr: Törvényemet az ő belsejökbe helyezem, és az ő szívébe írom be, és Istenökké leszek, ők pedig néppemmé lesznek. És nem tanítja többé senki az ő felebarátját, és senki az ő atyjafiát, mondván: Ismerjétek meg az Urat, mert ők mindnyájan megismernek engem, kicsinytől fogva nagyig, azt mondja az Úr, mert megbocsátom az ő bűneiket, és vétkeikről többé meg nem emlékezem.” (Jer 31,31–34) Ez lesz a második, az

új, az örökkévaló szövetség!

Mit mond tehát Jézus azzal, hogy az ő vére a szövetség vére, még pedig egy új szövetség, Isten második, örökkévaló szövetségének vére? Azt mondja, hogy az ő halála az az engesztelő áldozat, amellyel Isten a régi helyébe egy új szövetséget, vagyis egy új rendet állít fel, új akaratát nyilvánítja! Azt mondja, hogy az ő halála folytatja ki azt a vért, amely szabadulást és menekülést hoz Isten pusztító haragja elől! Azt mondja, hogy az ő halála szerzi meg azt a bocsánatot, melyre Isten felépíti az új rendet. Ez az új szövetség: a kegyelem szövetsége. Ez a szövetség a kegyelembefogadott új népnek, az új Izraelnek, a tanítványságnak, a Krisztus gyülekezetének Istentől kapott rendje. Ebben a rendben kicsinytől fogva nagyig mindenki igazán ismeri az Urat: ismeri mint kegyelmes Istent, aki Krisztus engesztelő, helyettes áldozati haláláért bűneinket megbocsátja és vétkeinkről többé meg nem emlékezik. Ezért teszi hozzá Máté nagyon helyesen: amely kiontatik „bűnöknek bocsánatára” (ez a magyarázó szó csak nála van meg!). Ilyen közel a régi szövetség embere nem volt Istenhez! Isten újjá tette a szövetségét! Krisztus halálával mássá lesz Istennel való közösségünk!

Ám ez megint nemcsak prédikációja Krisztusnak az ő haláláról. Ő adja is a vért! Hiszen az kerül csak bele Isten új szövetségi rendjébe, akinek közössége van az ő vérével! Ezért nyújtja oda a poharat és ezért itatja meg belőle tanítványait. Amint a megtörött kenyér életet táplál, úgy a megáldott kehely is üdítő életet ad, egy új kegyelmi életben részesít. Ezért választja éppen a bort, amely egyrészt vörös léven emlékeztet a vérré, de másrészt ünnepet jelent a háznál: ujjongó örömnünnepet. Csakugyan nem adhatunk jobb nevet ennek a pohárnak, mint ezt: a hálaadás kelyhe! Krisztus vérében részesít és Krisztus vérének közössége Isten örökkévaló rendjébe, új szövetségébe, a bűnbocsánat és kegyelem gyülekezetébe vesz fel.

Így adja magát Jézus a kenyérben és a borban. Testét és véréát adja: tehát teljesen és egészen adja önmagát.

Hogy kiknek szól halála váltsága, azt így fejezi ki Jézus az evangélisták szerint: „sokakért” ontatik ki az ő vére. Sajnos ez a szó is éppen a legfontosabb tartalmat teszi tönkre. A „sokakon” mi a „kevesek” ellentétét értjük, de semmiképpen mindenkit. Eszerint azt gondoljuk Jézus szava igazságának, hogy ő sokakért halt meg, de nem mindenkiért. Az Ószövetségben (pl. Ézs 55,11–12, amire Jézus célozhat) azonban ez a szó éppen annyit jelent, hogy nemcsak Izraelre vonatkozik valami, hanem az ő határain kívülre is a pogány országokra, tehát minden népre, egyszóval az egész világra. Amikor Jézus azt mondja, hogy az ő vére sokakért ki-

ontatik, akkor ezzel azt mondja, hogy ő nemcsak Izrael Szabadítója, hanem a világ Megváltója! Mindenki, mindenki megmosathatik az ő vérében, mert az minden népert, az egész világért csordult ki a kereszten.

Végül mindkét evangélistánál találunk még egy mondatot, amely a jövőben bekövetkezendő mennyei lakomáról szól. Ez is jól ideillik, hiszen az új szövetség Isten országát hozza, Isten országa pedig a maga teljességében csak abban a megígért jövőben lesz nyilvánvalóvá. [...]

Lukács szerint Jézus hálát ad egy pohár felett, kiosztja tanítványainak és azt mondja: Mondom néktek, hogy nem iszom a szőlőtőke gyümölcséből (!), míglen eljön az Isten országa. (17–18 v.) Tehát megismétli a boldog jövődőről vallott reménységét. Nem volt teljesen idegen ez az úgynevezett „eschatológikus szólam”, vagyis az utolsó, végső időkre tekintő várakozás a zsidók páska-lakomáján sem. Ők sem pusztán a múlt emlékein merengtek, hanem reménykedve gondoltak előre a messiási üdvörré; különösen a fogságban. Jézus is kettőt jelentett be tehát mindjárt a vacsora elején. Egyrészt azt, hogy ez az utolsó földi vacsora, amelyen együtt ülnek asztalnál. Másrészt azt, hogy nem végleg az utolsó színről-színre való látás és együttlét ez a találkozásuk: ugyanilyen teljes és közeli lesz az együttlétük Isten országában, az új világ lakomáján. És mi lesz a két találkozás között? Erre a hangosan fel nem tett kérdésre ad választ az Úrvacsora szerzése! [...]

Ez a különös vacsora az Úrtól van! Ő is az Úrtól, helyesebben fordítva: az Úr felől vette. [...] A kenyér felett mondott igékben új Márk és Máté evangéliumához képest: „amely tiérettetek megtöretik” [...] Az Úrvacsorának célja van velünk: a mi javunkra történik. [...]

„Mert valamennyiszer eszitek e kenyeret és iszátok e pohárt, az Úr halálát hirdetitek, amíg eljövend.” Ez a magyar „hirdetitek” nagyon színtelen az eredeti szóhoz képest. Inkább azt mondhatnánk: bejelentitek, nyilvánosan tudtul adjátok, kikiáltjátok, proklamáljátok Krisztus halálát. A gyülekezet önmagát figyelmezteti úrvacsorai liturgiájában arra, hogy ő heroldja Istennek e világban. Meddig? Amíg eljövend, tehát az Úr visszajöveteléig. (Íme Pálnál is megvan az „eschatológikus szólam”!) Tehát mindig újra ki kell kikiáltani Krisztus halálának új szövetséget és egy új népet teremtő hatalmát. Ezt proklamálni kell, mert elrejtett még e világkorszakban, csak az eljövetele napján lesz nyilvánvalóvá mindenki előtt. [...]

Jézus nemcsak kenyér-evésről beszél, meg arról, hogy ő valamiképpen kenyér, hanem arról, hogy az ő teste a kenyér, vagyis az ő teste halálra adatik és ezt kell annak vennie, aki örök életet akar. Enniök kell!

Hogyan? – hördülnek fel a farizeusok. Hogyan adhatja a testét nekünk evésre? Jézus felel nekik. Nem azt mondja: no, ne értsetek félre, hiszen nem gondoltam én ezt szó szerint. Ellenkezőleg, fokozottan megerősíti tételét: Bizony, bizony mondom néktek, enélkül az evés (és most már hozzáteszi: ivás) nélkül nem jut-

lyozza, hogy ő nem von vissza semmit szavainak valóságából. Azt teljesen szó szerint, betű szerint kell értelmeznünk, bármennyire nehezőkre esik is. Vaskos igazság, de igazság és valóság! Ezen a versen minden jelképeség és szimbolikus magyarázat szörnyethal.

Scholz László (A hálaadás kelyhe, 121-157. o.)

Jézus értünk indul el a keresztféle

„Ne engedd, Uram, hogy erőszakoskodjanak az emberek!” (Zsolt 9,20a)

„[Jézus] tanította a tanítványait, és ezt mondta nekik:

Az Emberfia emberek kezébe adatik, és megölik őt, de miután megölték, a harmadik napon feltámad.” (Mk 9,31)

Micsoda ajándék, hogy nem ismerjük a jövőt! Talán elhordozhatatlan teher lenne előre tudnom, hogy mi vár rám. Jézus úgy készült a nagyhétre, hogy tisztában volt az előtte álló szenvedés nagyságával. A megdöbbenő az, hogy ennek ellenére is elindult nagypéntek és húsvét felé. Tudatosan kiszolgáltatta magát az erőszakos embereknek – értünk, erőszakos emberekért.

Felmerül bennünk a gondolat, hogy talán lehetett volna könnyebb módja a megváltásnak. Az evangéliumi történetekben többször felsejlik Jézus előtt valami könnyebb megoldás: a köveket kenyérré változtatni, tüzet kérni az őt be nem fogadó falura, elutasítani a szenvedés kelyhét. Ő mégis a nehezebb útra lép. Azért teszi ezt, mert ennek a végén van ott az élet. Jézus ugyanis nemcsak a szenvedéséről és a haláláról beszél jó előre tanítványainak, hanem a feltámadásáról is. Fontosnak tartotta, hogy megértsék a nagyheti

események jelentését. Ezt mutatja az, hogy nemcsak előre figyelmezteti őket rá, hanem utólag is emlékezteti őket: „Ezt mondtam nektek, amikor még veletek voltam...” (Lk 24,44)

Bennünket is felkészít és emlékeztet, tekintetünket a keresztre és az üres sírra irányítja. És aztán minket is elhív a nehezebb útra, de mindenképpen az általa megszerzett és nekünk ajándékozott élet felé.

Imádkozzunk! Uram, Jézusom! Segíts, hogy elcsendesedhessem a következő napokban, és elmélyüljek halálod és feltámadásod titkában. Add, hogy észrevegyem: a te kereszttutad hozzám vezet, az én bűneimhez, az erőszakosságomhoz, az elesettségemhez, a halandóságomhoz, a reményemhez, a feltámadásomhoz. Te vagy az egyetlen reményem, tégy útitársaddá! Ámen.

Dr. Tóth Károly (Lelkesítő)

Mind jöjjetek, örvendjetek

1. Mind jöj - je - tek, ör - vend - je - tek,
Nagy ví - gan é - ne - kel - je - tek!
Ím kész már üd - vös - sé - ge - tek.
Refrén: Hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja,
Hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja!
Di - csé - rünk, Is - ten szent Fi - a!

A tervek szerint 2030-ra megújul énekeskönyvünk. Néhány új énekkel már megismerkedhetünk az interneten, ahol több meg is hallgatható: <https://probafuzet.lutheran.hu>. Alább is olvasható egy, ami a német énekeskönyvben a 110-es szám alatt található:

2. Meghalt, de már feltámadott. Legyőzött bűnt és bánatot. Jer, néki hálát mondjatok! Refr.

3. Megvívta már a nagy csatát, Ki értünk adta önmagát, Szétzúzta poklok ajtaját. Refr.

4. Isten Fiának zengjete Ujjongó hálaéneket, Ki ily nagy jót tett vételek! Refr.

5. Csak téged áldjon énekünk, Szentháromság egy Istenünk; A földön s mennyben légy velünk! Refr.

Szöveg: 1. vsz.: Medingen 1380 körül, 2–5. vsz.: Cyriacus Spangenberg 1568, a 14. századi „Resurrexit Dominus” nyomán. Fordította: Dóka Zoltán.
Dallam: Hohenfurt 1410, Cseh Testvérek 1544, Wittenberg 1573. [GyLK 814]

Gyülekezetünk életéből

Farsangi fánkdélután

Fantasztikus volt a hangulat az idei farsangi fánkdélutánon. Megtelt a gyülekezeti ház családokkal, sok gyerek (és néhány felnőtt) öltözött jelmezbe. A programban szerepelt éneklés, áhítat, maszk és lemos-

ható tetoválás készítése, beszélgetés a felnőtteknek, bábelőadás, hegedűszám, jelmezes felvonulás, tombolasorsolás és természetesen fánkkóstolás.

Fotók: Takács-Dömötör Ágnes

Konfirmandus-hétvége Révfülöpön

Volt számháború és esti séta. Ezek voltak a kedvenc kinti programjaim. A benti programok közül a karkötőkészítés és az tetszett a legjobban, amikor szabadidőnkben páran elkezdtek zenélni. Nagyon jó volt hallgatni. Sok új barátot szereztem és nem gondoltam volna, hogy ilyen jó lesz. *Schuller Karina*

Én a tábor elején nagyon kíváncsi voltam, hogy milyen lesz. Kedvenc programom a számháborúzás volt. A társaság nagyon jó, és örülök, hogy itt lehettem. A segítők is nagyon aranyosak. Még ami nagyon tetszett, az a szabadidőben lévő kidobózás volt. Rengeteget neveltünk, itt mindenki jószívű. *Stinner Abigél*

Első napon nagyon tetszett az a romos templom és ott a számháború. Este pedig a kirándulás, menő

volt, hogy a sötétben zseblámpával mászkálsz egyedül egy erdőben. A második napon pedig a karkötőkészítés és az esti játék volt a legjobb. Ami nem volt jó, az az, hogy korán keltettek *Nagyvárad Gréta*

Nekem a konfirmandus-hétvége a számháború volt a kedvencem. – Aludni viszont nehezen ment. – Sokat fociztam Zalánnal. – Nagyon finom volt a reggeli.

Pongrácz Máté

Nekem nagyon tetszett az a templomrom, ahol számháborúztunk. Igaz, hogy én nem számháborúztam, de a gyíkok nagyon aranyosak voltak. Az éjszakai túra nagyon izgalmas volt. Az is tetszett, hogy sokat

énekeltünk, meg sokat neveltünk. Meg a hímzés is jó volt, a kaja pedig kiváló. *Budai Laura*

Jó volt – jók voltak a kaják – tetszettek a programok Nagyon jók voltak a programok, mert nem unatkoztunk. *Tesch Bertalan*

Nekem a számháború és az éjszakai séta tetszett a legjobban. Nyilván jól éreztem magam, a szállás jó volt és az ételek is. Sok új embert megismertem, és nagyon jó volt. *Sánczi Olivér*

Nekem tetszett. Az ételek lehetnek volna finomabbak. Egész izgalmas volt. A túrák jók, ahogy a programok is. *Bócsa Gergely*

Kellemesen csalódtam, amikor ideértünk. Valami unalmas dologra számítottam, de épp ellenkezőleg! A kedvencem talán a számháború és a csocsó asztal volt. Bár azért a takarodó kicsit későn volt. :) *Bánfi Botond*

Sokat játszottunk. Nekem a számháború volt a kedvencem. Nagyon izgalmas volt, sokat tanultam meg Istenről. *Pállya Zalán*

Tetszett az, hogy sokat voltunk a természetben. A csendiséta pedig gyönyörű és hangulatos volt. A számháború pedig izgalmas volt a várrom miatt. A benti programok közül nagyon jó volt az ismerkedés és a memória. A hétvége miatt még biztosabb, hogy megyek ifjre. Nekem a legjobban a kézműveskedés tetszett, mert imádok hímezni és fonni. *Vincze Sára*

Én már nagyon vártam a tábort. Nagyon sok program volt, nekem a számháború volt a kedvencem. A közösség nagyon jó, örülök, hogy ilyen kedves és jószívű emberekkel jöttem ebbe a táborba. *Molnár Luca*

Szerettem barátokat, nagyon jó a társaság, sokat játszottunk, szívesen visszajönnék még. Az elején furcsa volt ilyen sok emberrel együtt lenni, de a 2. napra már megszoktam. Jó emberekkel voltam egy szobában. *Hartmann Lilla*

Az elején nem tudtam, hogy várom-e vagy nem, de végül nagyon jó volt. Tetszett, hogy volt sok játék meg rengeteg program. Jó volt a társaság, a szobák meg a hangulat. Jó volt, hogy sokat voltunk a szabadban és jó volt az idő.

Komornoki Veronika

Jó volt, hogy sokat játszottunk és jók voltak a programok.

Ábrahám Botond

Nekem a számháború tetszett a legjobban. Jó volt, hogy a szálláson volt csocsóasztal. A szabadidőben mindig játszottunk vagy az udvaron vagy a csocsóasztalon.

Wagner Levente

Minden nap volt áhítat, ami után játék következett. Kedvenc programom a számháború volt, de az éjjeli túra is nagyon tetszett. Nagyon sűrű programok miatt elfáradtam, de nagyon megérte.

Tóth Mihály

Nekem az éjszakai túra volt a kedvencem, mert érdekes volt a csendben sétálni. Örültem, hogy több embert is megismertem a hétvége folyamán. Finom volt minden étel, amit kaptunk.

Kelemen Gergő

Szerintem az egész konfihétvége jó volt, de a kedvencem az első nap volt a számháborúval meg az éjjeli túrával. A közösség is jó, de a reggelinél nem ihattunk a kávéból, pedig nem aludtunk sokat az éjjel...

Schuller Emma

Nagyon tetszett az, hogy sok csapatjáték volt és így jobban megismertük egymást. Szerintem az is nagyon jó, hogy mindig volt valamilyen program, de persze mellette szabadidőnk is volt.

Miklós Lilien

Nagyon tetszett a számháború és a szabadtéri programok. Finom volt az étel is. Tetszett, hogy volt kézműves program. A telefonok hiányát sem éreztem.

Schlenk Emília

A szobák jók voltak, mert az ágyak kényelmesek voltak (ami fontos). Nagyon jó volt, minden istentiszteleten én zenéltem. A zongora tetszett a legjobban, mert gyönyörű hangja volt (megtanultam zongorázni). Elmentünk számháborúzni, és egyszer mi, a másodikkal meg a másik csapat vesztett, így döntetlen lett. Az udvaron kidobóztunk, és kézműveskedtünk is.

Baltigh Gergő

Fotók: Jakab Ádám és Pratscher-Hart Botond

Böjti evangélizációs sorozat

Március közepén Bence Imre nyugdíjas lelkész tartott háromestés böjti evangélizációs sorozatot gyülekezetünkben „Táplálkozási tanácsok böjtben: Életre tápláló eledel” címmel.

Hittanverseny

Ebben az évben is szép számmal vettek részt az általános iskolások az egyházmegyei hittanversenyen, aminek ezúttal a Líceum adott helyet.

Mesélő padok – mesélő sorok

A templomfelújítás kapcsán a padokat böngészve kérdések sorozata árasztotta el gondolataimat. Mit jelentenek nekünk a templomban lévő számozott, helyenként névtáblákkal feliratozott, mintázott padfiókok és ülőhelyek? Kik ültek ott előttünk? Kik ülnek ma a padokban? Mi lehet a bezárt rekeszekben?

A templom ülőhelyeit megszámozták és az építéstől kezdve bérelni lehetett. Külön helye volt a nőknek, férfiaknak, külön blokkban ültek az iskolások, tanítók, lelkészfeleségek. A bérleményeket feljegyezték a kitelepítésig. Ezzel a történelmi eseménnyel a helyhez kötődés bizonyos mértékig megszűnt, a fiókokat nyitó kulcsok vándoroltak. A táblák és nevek családtörténeteket rejtenek, és a leszármazottak, a ma is kötődők szívesen mesélnek. Mesélnek a padok, mesélnek a sorok – először Gecsegné Hollósy Katalin és fia, Hollósy-Gecse Attila tollából.

Harsányi Eszter

„Mélységes mély a múltnak kútja.” (Thomas Mann: József és testvérei)

Egyhangúan teltek a februári napok, mikor Eszter a gyülekezethez, a templompadokhoz való kötődésünk felől érdeklődött, és beszélgetni kezdtünk testvéremmel, dr. Süvegné Hollósy Zsuzsával és Wagner Árpádné Hollósy Mártával. Az énekeskönyvek tárolásra szolgáló fiókok bérlőinek hosszú névsora szíven ütött bennünket, hiszen minden egyes név mögött személyes sorsok, történetek húzódnak meg.

Az elkövetkező napokban egyre másra jutottak eszembe az evangélikus templomhoz kapcsolódó emlékek. Elsősorban édesapám, Hollósy Elek, aki Vas

megyei evangélikus családból származott, a Líceumba járt, mint családunk megannyi tagja és egyházfelügyelőként jelentős szerepet vállalt a templom felújításában. Felesége, édesanyám, tősgyökeres soproni család sarja, aki szintén aktívan részt vett a gyülekezet életében, lányuk, nővérem Zsuzsi presbiter volt.

Édesapám a nyolcvanas években írt egy verset az evangélikus templomról, melynek záró sorai között ez szerepel: „Öreg padsorokat, ha szólásra bírhatnám harsogó csendben, a néma padok nem szólnak...”

Közel negyven évvel később arra vállalkozom, hogy szóra bírjam a néma padokat.

Attila fiam gyerekkora óta érdeklődött a helytörténet és családunk története iránt. 2011 nyarát a soproni Evangélikus Levéltárban töltötte, Alpár Geyza és dr. Szála Erzsébet segítségével heteken át bújta a keresztelési és halotti anyakönyveket.

A családi hagyomány úgy tartotta, hogy édesanyám, Hollósy Elekné Kiss Margit (vagy ahogy mindenki ismerte: Gréti) felmenői szászországi evangélikusok voltak. Nagymamámra, Salamon Zsófiára (1888-1957) én is emlékszem még, élete végig törte és ízes poncichter akcentussal beszélt a magyart. Sajátos humora volt: amikor tele volt a szánk, arra akart rávenni, hogy mondjuk azt, hogy „pfaf”. Nagymamám egyik felmenőjéről az a hír járta, hogy „szappangyáros” volt.

Fiam családtörténeti kutatásainak köszönhetően kiderült, hogy a családi emlékezet nincsen teljesen összhangban a történelmi tényekkel. Legtávolabbi felmenőnk Phillip Daniel Tham az alsó-ausztriai Hauskirchenben volt iskolamester a XVII. század elején. Zavaros történelmi időkben élt, az ellenreformáció hitvallását, a harminc éves háború az életét fenyegette. Ebben az időszakban a mai Alsó-Ausztria területén több tízezer evangélikus volt kénytelen visszatérni a katolikus hitre, sokan ezt azonban nem tudták összeegyeztetni lelkiismeretükkel, és Frankfurtba vagy az akkor a Magyar Királysághoz tartozó területekre, főleg Sopronba és Pozsonyba menekültek, ahol szabadon gyakorolhatták vallásukat.

Arra vonatkozóan nincsen pontos adatunk, hogy már Phillip Daniel ősapánk is elmenekült volna Alsó-Ausztriából, de a soproni evangélikus levéltár adatai szerint fia, Konstantin Tham 1665-től már a Magyar Királyság területén, Csáván élt, majd innen költözött Sopronba, és tette le a polgáreskü 1682-ben. A Tham család tagjai ezután generációkon keresztül mészárosok és soproni polgárok voltak. Több házastársuk is mészáros családból származott, feleségeik kivétel nélkül evangélikusok és németajkúak voltak.

Ludwig Tham, anyai üknagyapám neve, akiről számos érdekes adatot talált fiam. Ludwig harminchat évesen, 1845-ben váltotta meg a 167-es számú helyet a templom karzatán, szemben a szószékkal.

A mészáros felmenőkkel rendelkező Ludwig 1834-től szappanfőző mester volt. Ekkoriban Sopronban mindössze 11 szappanfőző műhely működött, és a mesterjogot azoknak, akik nem örökölték apjuktól, külön meg kellett vásárolniuk. Ludwig üknagyapám így önerejéből emelkedett fel a társadalmi ranglétrán. Ennek jele az is, hogy 1834-ben egy tehetős posztókereskedő család sarját, *Sophia Töplert* vette feleségül

és az egyik házassági tanú Leitner Ferenc, Sopron polgármestere volt. *Sophia Töpler* nevet a földszinti 215-ös számú padnál találunk. 1851-ben tuberkulózisban halt meg, a megözvegyült Ludwig ezután már nem házasodott meg.

Ludwig lánya, *Theresia Tham* nevét is a földszinten, a 158. helyen található névtáblán olvashatjuk (THAM T.). Története első hallásra talán megütközést kelthet: Theresia dédnagyanyám ugyanis Ludwig és szakácsnője, Rosina Schmidt törvénytelen gyermeke volt, akit apja saját nevére vett, mely ma már természetes, a XIX. században azonban bátor cselekedetnek számított. Ludwig 1866-ban halt meg, a porosz-osztrák háború után kitört kolerajárvány következtében. Végrendeletében vagyonát első házasságából származó gyermekei, az őt betegsége idején is ápoló szakácsnője Rosina, és közös lányuk Theresia között egyenlő arányban osztotta fel. Rosina az első olyan családtag, akiről fotográfia is készült valamikor az 1900-as évek elején.

Rosina

Theresia lányaival

Amikor újra elolvastam családunk történetét, rájöttem, hogy felmenőim bár egyszerű emberek voltak, joggal lehetek rájuk büszke. Őseim számára evangélikus hitük annyira fontos volt, hogy ezért hajlandóak voltak elhagyni szülőhelyüket. Ezután évszázadokon keresztül Sopron polgárai voltak és maradtak. Ludwig Tham úkapám pedig a kor konvencióival szemben, mások rosszallásával mit sem törődve, a krisztusi szeretet jegyében nevére vette lányát, és végrendeletében gondoskodott jövőjéről.

A családi gyűjteményben azonban csak egy kulcsot őrzünk, a 635-ös számú pad fiókjához, ami Édesanyánk énekeskönyvét rejt, benne egy kedves, pünkösdhöz kapcsolódó verssel. A kulcs története egyelőre rejtély, talán egy barátság vagy ismeretség útján került a család birtokába.

A beszélgetés után átmentünk templomba és megtaláltuk helyüket a sorok között. Végigsimítottam kezem felmenőim névtábláin, és jó érzéssel, megnyugvással töltött el, hogy nyomot hagytak ebben a világban. Amíg kimondjuk neveiket, olyan, mintha köztünk lennének.

Gecsegné Hollósy Katalin és Hollósy-Gecse Attila

Lelkészi jelentés a Soproni Evangélikus Egyházközség 2025-ös évéről

Istentiszteleteink

Az istentiszteletek létszáma 2025-ben összességében növekedett az előző évhez képest. Különösen az iskolaév hónapjai során tartott gyerek-istentiszteletek voltak látogatottak, jobban, mint a koronavírus-járvány óta bármikor. A 8 órai és a német istentiszteleten átlagosan egy kicsivel többen, a 10-es istentiszteleten egy kicsivel kevesebben vettek részt, mint a megelőző évben. A Wochenpredigtet sajnos csak néhány csütörtökön tudtuk megtartani. Az úrvacsorázók éves összesített száma az előző három év szép adataihoz hasonlóan alakult. (2023: 3270, 2024: 3091, 2025: 3109)

Hétközi alkalmaink

Hat felnőtt, valamint négy gyerek- és ifjúsági közösség gyűlt össze hétközi rendszeres alkalmakra. A Kindergruppe egy ideje szünetel, viszont LutheRun néven új futócsoporthoz indult. A gyülekezeti hitoktatóink által vezetett hittan csoportokba járók, tehát az állami és katolikus iskolákban evangélikus hittanosainak létszáma az előző két év magas számához hasonlóan alakult. (2023/24: 176, 2024/25: 180, 2025/26: 178).

Zavartalanul meg tudtuk tartani rendszeres és évente megrendezett gyülekezeti alkalmainkat. Az év elején elindult felújítás miatt viszont templomunk nem lehetett a helyszíne az iskolák ünnepeinek és nagyobb koncerteknek. Először, de reményeink szerint nem utoljára hirdettük meg szeptemberben a Bringázz a templomba!-akciót. Októberben a korábbiaknál nagyobb szabású egyházmegyei napnak adhattunk helyet. December 3-án megáldottuk az új Virágoskert Evangélikus Tagóvoda elkészült épületét, december 7-én pedig a balfi templomtorony felújításáért adtunk hálát.

Kazuálék

2025-ben kevesebb gyereket és felnőttet kereszteltünk, mint a megelőző négy év bármelyikében, de még így is a kétszeresét annak, amit az országosan csökkenő születésszám és gyülekezetünk mérete indokolna, tehát ebből a szempontból kedvező adat. (2023: 99, 2024: 84, 2025: 58) Az pedig még inkább biztató, hogy 2026 első hónapjaiban több keresztelést ünnepelhettünk, mint az előző évek hasonló időszakában.

34 fiatal részesült konfirmációban, ami ugyan az előző hét év magas számait nem éri el, de meg-

felel a 2000-es és 2010-es évek átlagának, és kevés olyan gyülekezete van egyházunknak, ahol népesebb konfirmanduscsoportok működnek. (2023: 64, 2024: 48)

Az esketések száma tovább csökkent: mindössze 5 házasságkötést áldottunk meg (2023: 18, 2024: 7). A tavalyelőtti után ez újabb több évtizedes negatív rekord. A polgári esküvők országos száma is csökkent, de nem ilyen mértékben. Az viszont látszik a 2026-ra vonatkozó jelentkezésekről, hogy egyelőre nem romlik tovább ez a mutatónk.

A temetések száma a 2024-es kiugróan magas érték után az utóbbi húsz év egyik legalacsonyabb mértékét érte el, az átlagtól nem sokkal elmaradva. (2023: 72, 2024: 101, 2025: 72) Fontos figyelembe vennünk, hogy ezek jelentős része köztemetés (2023: 11, 2024: 30, 2025: 19), de ezen felül is gyakran kérnek nem evangélikus elhunytak számára evangélikus temetést (tavaly 15 esetben), így 2025-ben összesen 38 evangélikust temettünk.

A kazuális adatokból tehát az látszik, hogy a kedvezőtlen országos demográfiai folyamatok éreztetik a hatásukat gyülekezetünk életében is.

Személyi változások

Szomorú változás volt a német lelkes állás megüresedése. Rebekka Pöhlmann már 2024 végén jelezte azt az elhatározását, hogy távozik Sopronból. 2025 februárjában szolgált utoljára istentiszteleten, ezután visszaköltözött Németországba. Azóta az állás betöltetlen, számos lelkész és lektor helyettesített a német istentiszteleteken, a legtöbb alkalommal dr. Volker Menke nyugdíjas szuperintendens.

Fontos mérföldkő közösségünk számára, hogy Somogyvári Flórát, addigi helyettes lelkészünket a gyülekezet május 18-án parókus lelkésszé választotta, június 14-én pedig ünnepi istentisztelet keretében beiktatta tisztségébe Varga Tamás esperes.

Pünkösdkor lemondott tisztségéről dr. Farsangné Bérci Márta német gondnok, helyére októberben megválasztottuk és beiktattuk Buchert Esztert.

Júniusban elhunyt Rajnai Károly, Hunyadi iskolánk korábbi igazgatója, volt presbiter, gyülekezetünk egyházmegyei küldötte.

Októberben nyugdíjba ment és idősotthonba költözött Scher Mihály temetőgondnok, a sírkertet a 2024 óta nálunk dolgozó Kochán Zsolt és a 2025 decemberében munkába állt Lieb István gondozza tovább.

A 2025-ös év nehéz volt gyülekezetünk német-ajkú élete szempontjából. Ezúton is köszönetet mondunk mindazoknak, akik az alkalmak és a közösség megtartásán munkálkodnak a német lelkési állás üresedésének idejében. Minden lehetőet megteszünk azért, hogy újra legyen német nyelvű pásztor a gyülekezetünknek.

Örömforrás minden egyes összejövetel, és minden szolgálattevő munkája. Hálát adunk Istennek,

hogy megtartotta gyülekezetünket, hogy jelen volt közöttünk az igében és a szentségekben. Óvele és egymással közösségben akarunk maradni ezután is. Köszönjük szépen munkatársaink, tisztségviselőink és önkénteseink fáradozását, egyházközségünk támogatását mindazoknak, akik részt vettek az alkalmakon és anyagilag hozzájárultak közösségünk működéséhez. Isten áldja gyülekezetünket!

Dr. Tóth Károly

Húsvéti lélekhangelés a soproni németek 80 éve történt kitelepítése (1946) előtt 1.

Katolikusnak keresztelve, a Soproni Zsidó Hitközség titkáráként 2007-ben tértem meg, és konfirmáltak evangélikussá. Unokahúgom magyar zsidó és sváb. Ilyen háttérrel különösen elfogadhatatlannak tartom, hogy egy egész népcsoportot bűnösnek nyilvánítsanak származásuk alapján, hiszen épp ez az elv vezetett a zsidóság tragédiájához is. Bibó Istvánt (1911–1979), a 20. századi magyar történelem kiemelkedő jogászát, politikai gondolkodóját idézve: „... ha most a zsidóirtás után egy csaknem olyan svábert következik, ezúttal tisztán saját üzemben, ez csak a magyar névhez kapcsolódó gyalázat mennyiségét fogja szaporítani.”

A soproni németek tömeges elűzése 1946. április 27-én kezdődött és május 16-ig gyakorlatilag befejeződött 80 évvel ezelőtt. Így nekem magától értetődő, hogy erre a napra közösen kell emlékeznünk a

helyszínen fizikailag és lélekben úgy, hogy kétnyelvű együttélésünk értékeit húsvétkor és pünkösdkor közösen éljük meg legalább lélekben együtt.

x x x

Húsvétnek két szívvel nézve még mélyebb az üzenete: az egyik szív a hitet hordozza, hogy a sötétség után mindig eljön a hajnal, a másik szív a szeretetet, amely képes áthidalni minden távolságot. Amikor ez a két erő egyszerre működik, erőt ad a várakozáshoz, a szeretet értelmet ad a kitartásnak.

Isten egy bárányt állít elénk a győzelem kulcsaként, akinek a sebezhetősége az ereje. Azt üzeni: nem kell mindig keménynek lennünk; mert amikor erőtlenség vagyok, akkor vagyok erős.” (2Kor 12,10) A „jó Pásztor” a gyülekezeti vezetésében érzi a hit tiszta továbbadásának létfontosságát egymás erősségeinek továbbépítésével, hiányosságainak leküzdésével.

A modern ember hajlamos azt hinni, hogy jobban tudja Isten dolgait, mint maga az Úr. Isten Bárányai a modern világban a „biznisz” helyett mégis jobb, ha a kegyelmet keresik. Nekünk nem kell teljesítenünk a szeretetért, csak elfogadnunk azt így, egymásra építve a hétköznapiakon és az ünnepnapokon is.

A húsvéti remény: a bűn, a sérelmek, a múlt nem határozhatja meg a jövőnket. Ideje elfogadni ezt egyedülvalóságunkban Feléje, saját magunk felé, családjunkban és kétnyelvű gyülekezetünkben. Csak így maradhatunk meg a modern kor kihívásai között útjelző csillagként. A modern ember húsvéti üzenete: a szeretet erősebb a hatalomnál, és az élet erősebb a halálnál. Akkor, és csakis akkor, ha mindezt megérjük és elfogadjuk.

Mit üzen ez a gyülekezetnek? Ne oroszlánként, hanem a Bárány követőiként éljünk alázattal, szeretettel, bizalommal. Engedjük, hogy az Isten Báránya elvegye terheinket, és a feltámadás örömeivel töltsön el mindnyájunkat.

A kettősnyelvű gyülekezetben megélt húsvéti

ünnep különleges ereje a feltámadás egyetemes üzenetének (krisztusi egység) és a kulturális sokszínűségnek a találkozásában rejlik.

A régi, rossz kovászt nekünk együtt kell kitakarítani egyházi és társadalmi életünkben, mert tönkre teheti Krisztus ügyét a megalkuvás, a nemtörődömség, a múlt sebei.

Húsvétnek a szerepe a kulturális és lelki híd építése is a nyelvi és kulturális korlátok lebontásával, egységet teremtve a különbözőségek ellenére.

Ennek a közösségnek az ereje abban áll, hogy a feltámadott Jézus köszöntése („Feltámadott!” – „Bizonnyal feltámadott!” = „Er ist auferstanden!” – „Wahrhaftig, er ist auferstanden” csak így, sokszínűen, de egy szívvel csendül fel, bizonyítva, hogy az élet diadala mindnyájunk számára közös örömforrás. Épp ez a „kétnyelvű hűség Istenhez” adja különleges értékünket; a hitélet nyelvi sokszínűségét, a szívbeli lojalitást, a hit gyakorlását egymás értékeinek elfogadásával.

Szöveg: Csizsár Ágnes

Fotó: Dr. Tölle Katalin

Tavasszal

Tavaszi harsan,
Rügy kipattan.
Ébredzik már a világ
Mező zördül,
Erdő zendül.
Fényben úszik a határ,
Szellő szárnyal azúr égben,
Megfürdik az ég vizében.
Szétharsogja villámságát,
Illatoknak garmadáját.

S a vörös tűzgolyó,
A Nap leragyog,
S a sugarak az élet erejét sugározzák szerte-szét.
Az öreg Föld is kinyújtózik,
Rögjei közt meleg búvik.
Az illatok is társra lelnek,
Új életek megszületnek.
Minden boldog, minden szép,
És az ember csendesén nézi,
Boldog, derűsen a tavasz eljöttét.

Dán Ernő

Képzelt riport egy többszörös Szélrózsán résztvevővel

– *Te már voltál Szélrózsán. Elmondod röviden, hogy mi ez?*

– Ez egy keresztyén alapokra épülő, evangélikus szervezésű fesztivál. Nagyon jófajta alkalom, sok zenével, lelki táplálékkal.

– *Hogy-hogy eddig nem találkoztunk vele Sopronban?*

– Szélrózsa két évente van, és minden alkalommal az ország más-más pontján kerül megrendezésre. Most Sopronra esett a választás, idén július 8. és 12. között az Erzsébet-kertben épül fel a Szélrózsa-világ.

– *Kiknek ajánlod?*

– Gyakorlatilag mindenkinek, talán az újszülötteket kivéve.

– *Mit lehet ott csinálni?*

– Rajtad múlik, hogy mit választasz a széles kínálatból. Ha csak ülni akarsz és töltődni, megteheted. Ha szívesen beszélgetsz, vitatkozol, arra is lesz lehetőség. Ha szeretsz zenélni és énekelni, hajrá! Ha emberekkel szeretnél ismerkedni, arra is van alkalom.

Alapvetően a szervezett programokból tudsz választani magadnak.

– *És mik ezek a programok?*

– Beszélgetések földhözragadt és égi témákról, könyvajánlók, teológiai előadások. Egyszerre 5-6 helyszín és téma közül is lehet választani. Az elmúlt alkalmon beszélgethettünk GreCsó Krisztiánnal, Hajdu

Steve-vel, de Gundel-Takács Gábor is járt már itt.

– *A gyerekeknek is vannak programok?*

– Igen. Egyre több a gyerekprogram, és pár éve van Szélrózsza-ovi, hogy a kisgyerekes szülők is nyugodtan részt tudjanak venni a komolyabb programokon.

– *Csak beszélgetések, áhítatok, előadások lesznek?*

– Nem. Sok másféle erőgyűjtési lehetőség vár. Napközben és este több koncert is lesz. Keresztény zenekarok mellett világi fellépők zenéjére is lehet rogni. Az utóbbi pár alkalommal nekünk zenéltek: a Margaret Island, a Blahalouisiana, a Kelemen Kabátban, a Lóci játszik, a Platon Karataev, csak pár név közülük.

– *Úgy kell elképzelni, mint egy lutheran Woodstock-ot?*

– Nem, nem olyan, mint egy zenei fesztivál. Annál kevesebb és egyszerre annál több. A zene fontos része a rendezvénynek, de nem csak koncertek vannak. Sokat éneklünk közösen, és a dalok lelkesége is túlmutat a hétköznapiakon.

Vannak keresztény szemléletű együttesek, és az esti koncerteken elismert és közismert előadók.

– *Ez jól hangzik. A szellemi lefelőlön túl vár még más is?*

– Ó, nagyon sokféle időtöltést találhatsz: kézműveskedés, napfelkelte közös séta, csillagnézés, társasjátékozás, szabadulószoza. Ha szeretsz mozogni, több sportágban is kipróbálhatod magad: lesz foci és röpi bajnokság, futóverseny.

– *Van belépő, vagy csak simán oda kell menni a helyszínre?*

– A rendezvény látogatása regisztrációhoz és belépőhöz kötött, melyet előre is meg lehet venni, de a helyszínen is váltható. Érdekes hetijegyet választani, de ezen túl is van élet a Szélrózsán. Ha csak egy vagy két napra tudsz jönni, a napijegy a megfelelő. De egyes programok a zárt helyszínen kívül is elérhetők.

A vasárnapi záró istentisztelet pedig teljesen nyi-

tott, leomlanak a kerítések és bárki részt vehet, aki eljön. Erre azokat is várjuk, akik hétközben nem tudtak ott lenni, vagy egyszerűen kíváncsiak, hogy mi ez.

– *Mit élsz meg egy Szélrózsán?*

– Nehéz szavakba önteni, hogy miért hűz vissza újra és újra ez a rendezvény, de azt látjuk, hogy a résztvevők száma nem csökken, hanem folyamatosan emelkedik. Találkozások régen látott barátokkal, hitbeli impulzusok, zenei élmények. Olyan mondatokat kaphatsz, amik sokáig elkísérnek a hétköznapiokban. Megélni az egy hitben levő közösség erejét nagyon fel-emelő.

Menj fel a Szélrózsza honlapjára, keresd meg a régi képeket, videókat! Tele van csillogó szemű emberrel a galéria.

A Szélrózsán minden nap van reggeli és esti áhítat, amit más-más lelkes tart. De ezt ne úgy képzeld el, mint a templomban. Itt ülsz a fűben, süt a Nap, vagy esik az eső, és körülöttes mozgásban van a világ. Kicsit olyan, mint amikor Jézus tanította az embereket, ahogy a Hegyi beszédben olvassuk. Nem a templomi padban kell ülni és csendben lenni. Itt kényelmesebb pózba vághatod magad, ülhetsz, fekhatsz, vagy akár rögtön kommentálhatod a hallottakat a melletted levőknek.

– *Hol lehet majd találkozni Istennel?*

– A reggeli és az esti áhítatok során, a zenében, a beszélgetésekben, a mosolyokban. Ahogy látod és érzed majd, hogy nem vagy egyedül.

Isten minden bokrban és minden megpendülő hangban benne lesz. Ha eljössz, nem tudod elkerülni, hogy találkozz Vele.

– *Mit üzensz annak, aki érdeklődik, de nem tudja, hogy eljöjjön-e?*

– Gyere el, mert ennél közelebb nem tudjuk hozni Sopronhoz! Miért maradnál távol, ha a Szélrózsán is otthon lehetsz?

Nagy Szabolcs

Deutsche Seiten

Gedanken zu Ostern

Christus hat wegen unserer Sünden sein Leben am Kreuz gegeben.

Vergessen wir nicht:

Unser Kreuz hat keine Haken.

Wir wollen Herz statt Hetze.

Herkunft kann man sich nicht aussuchen. Heimat schon.

Es lässt sich miteinander schöner leben als gegeneinander.

Unser Horizont ist weit wie der Himmel über dem Meer. Regenbogen inbegriffen.

Demokratie heisst, das Wohl aller zu wollen und dabei manchmal auch unterschiedlicher Meinung zu sein. Rassismus und Ausgegrenzt werden ist keine Meinung.

Beten wir dafür, dass das Opfer Christi nicht umsonst gewesen war.

Márta Farsang

Es geht bergauf!

³¹Er [Jesus] nahm aber zu sich die Zwölf und sprach zu ihnen: Seht, wir gehen hinauf nach Jerusalem, und es wird alles vollendet werden, was geschrieben ist durch die Propheten von dem Menschensohn. 32Denn er wird überantwortet werden den Heiden, und er wird verspottet und misshandelt und angespien werden, 33und sie werden ihn geißeln und töten; und am dritten Tage wird er auferstehen. 34Sie aber verstanden nichts davon, und der Sinn der Rede war ihnen verborgen, und sie begriffen nicht, was damit gesagt war.

35Es geschah aber, als er in die Nähe von Jericho kam, da saß ein Blinder am Wege und bettelte. 36Als er aber die Menge hörte, die vorbeiging, forschte er, was das wäre. 37Da verkündeten sie ihm, Jesus von Nazareth gehe vorüber. 38Und er rief: Jesus, du Sohn Davids, erbarme dich meiner! 39Die aber vornean gingen, fuhren ihn an, er sollte schweigen. Er aber schrie noch viel mehr: Du Sohn Davids, erbarme dich meiner!

40Jesus aber blieb stehen und befahl, ihn zu sich zu führen. Als er aber näher kam, fragte er ihn: 41Was willst du, dass ich für dich tun soll? Er sprach: Herr, dass ich sehen kann. 42Und Jesus sprach zu ihm: Sei sehend! Dein Glaube hat dir geholfen. 43Und sogleich wurde er sehend und folgte ihm nach und pries Gott. Und alles Volk, das es sah, lobte Gott. (Lk. 18,31-43)

Liebe Schwestern und Brüder,

„Bist du taub?“ „Hast du keine Ohren?“, so fragt bisweilen jemand. Und mit ähnlicher Richtung: „Bist du blind?“ „Hast du keine Augen im Kopf?“ Und auf Augen und Ohren gleichermaßen bezieht sich die Redewendung „Jemand hat Tomaten auf den Augen oder auf den Ohren“. Bei den genannten Fragen und der Redewendung ist die angesprochene Person durchaus gesund, sie hat keine Probleme mit den Ohren oder den Augen. Aber gleichwohl nimmt sie etwas nicht richtig oder nicht vollständig wahr, hat ein Wahrnehmungsproblem. Es ist ja auch so: Jemand kann hören und versteht doch nicht; jemand kann sehen und erkennt doch nicht. Im heutigen Predigttext geht es um die Ohren und die Augen. Wir stoßen da auf Jünger Jesu, die hören, aber nicht verstehen, und auf einen Blinden, der eben nicht sieht, aber erkennt.

„Seht“, so setzt Jesus an. „Seht“, oder auch „Siehe“, das ist ein „Aufmerksamkeitsruf“.¹ Der kommt in der

Bibel recht häufig vor. Da geht es darum, genau hinzuschauen und tiefer zu sehen als das, was man gerade vor Augen hat. Es geht um die Tiefendimension des Sehens, um das Erkennen.

„Seht“, so setzt Jesus seine Rede an die Jünger an, in der er davon spricht, dass sie jetzt hinaufgehen nach Jerusalem, und da wird geschehen, „alles vollendet werden, was durch die Propheten von dem Menschensohn“ geschrieben ist (Lk. 18,31). „Denn er wird überantwortet werden den Heiden, und er wird verspottet und misshandelt und angespien werden, und sie werden ihn geißeln und töten; und am dritten Tage wird er auferstehen.“ (Lk. 18,32) Dass der Menschensohn leiden muss, das können sich die Jünger wohl nicht wirklich vorstellen. Was? Der, der in so enger Verbindung mit Gott steht und lebt, muss leiden? Es ist ja auch heute noch so, dass es nicht einfach ist, Gottvertrauen und Leiden gedanklich zusammenzubringen. Irgendwie ist die Vorstellung da:

1. D. Bester, in: Predigtmeditationen im christlich-jüdischen Kontext, Zur Perikopenreihe 2, Plus, Berlin 2025, S.115.

Ein Mensch, der Gott vertraut, dem muss es doch eigentlich gutgehen, der wird vor Leiden bewahrt, der ist geschützt. Leidenszeiten können dem Glauben ganz schön zusetzen. Auch die Jünger scheinen vom Leiden des Menschensohns nichts wissen oder zumindest solches Reden vom Leiden nicht an sich herankommen lassen zu wollen. Und es mag ja auch gefühlsmäßig eine Achterbahnfahrt sein, einerseits vom Leiden des Menschensohns zu hören, es geht ganz tief nach unten mit ihm, und andererseits wird er in höchste Höhen erhoben, er wird auferstehen „am dritten Tage“. Zusammenfassend heißt es von den Jüngern in Bezug auf das, was sie von Jesus gehört hatten: „Sie aber verstanden nichts davon, und der Sinn der Rede war ihnen verborgen, und sie begriffen nicht, was damit gesagt war.“ (Lk. 18,34) Die Jünger haben mit den Ohren gehört, aber nicht, besser gesagt, noch nicht verstanden.

Bevor es nach Jerusalem hinaufgeht, kommen Jesus und seine Jünger nach Jericho. Jericho ist ganz tief unten. „Jericho“, so schrieb jemand, „ist der absolute Tiefpunkt.“² Die Stadt liegt rund 250 m unter dem Meeresspiegel, so tief wie keine andere Stadt sonst auf der Erde.³ Sehr, sehr heiß wird es dort; leben kann man dort, weil Jericho auch eine Oasenstadt ist. Es gibt Wasserquellen dort, die das Leben möglich machen.

Jesus, die Jünger und andere, die ihn begleiten, treffen auf einen Menschen, der sich mit seinem Leben an einem Tiefpunkt befindet. „Es geschah aber, als er in die Nähe von Jericho kam, da saß ein Blinder am Wege und bettelte.“ (Lk. 18,35) Ein Mensch, in dem es Nacht ist, ohne Hilfsmöglichkeiten, die heute blinden Menschen zur Verfügung stehen. Ihm blieb nichts anderes übrig als zu betteln, zum Lebensunterhalt oder um zumindest etwas Abwechslung zu haben und Stimmen von Menschen zu hören. Viele gingen aber wohl auch einfach vorbei, ihn nicht beachtend und sozusagen links liegen lassend. Auch jetzt gehen Menschen vorbei, es ist eine größere Gruppe, er ruft den Leuten zu, will rauskriegen, was da los ist. „Da verkündeten sie ihm, Jesus von Nazareth gehe vorüber.“ (Lk. 18,37) Der Blinde, der nicht sehen Könnende erkennt aber eine neue Chance für sein Leben und er fängt an zu rufen: „Jesus, du Sohn Davids, erbarme dich meiner!“ (Lk. 18,38) Man will ihm den Mund verbieten, er soll Jesus nicht belästigen, gewissermaßen „Halt die Klappe!“ Mit dem Predigttext gesprochen: „Die aber vornean gingen, fuhren ihn an, er sollte schweigen.“ (Lk. 18,39) Der Blinde aber lässt nicht locker, er lässt sich nicht mundtot machen, er sieht, bes-

ser: er erkennt seine Chance, bettelt nicht um Geld, sondern gewissermaßen um Hilfe, die weiter und tiefer geht, und „schrie noch viel mehr: Du Sohn Davids, erbarme dich meiner!“ (Lk. 18,39). Der Blinde ist in guter Weise hartnäckig. Er praktiziert etwas, das zum Gottvertrauen gehört: Rufen, nicht lockerlassen, bis man Hilfe, göttliche Hilfe erfährt.

Jesus tut nicht, was der Blinde wohl sooft erlebt hat, und was einige wohl auch jetzt wieder am liebsten tun wollten: er geht nicht achtlos an ihm vorüber. „Jesus aber“, so heißt es, „blieb stehen“ (Lk. 18,40). Jesus lässt den Blinden nicht links liegen, er lässt keinen Menschen links liegen. Man möchte sagen, wie ein Arzt einen Leidenden zu sich hereinrufen lässt, so lässt Jesus den Blinden zu sich rufen. Und dann fragt er ihn: „Was willst du, dass ich für dich tun soll?“ (Lk. 18,41) Ist das denn nicht klar? Für mich beinhaltet die Frage zum einen, dass Jesus einem Menschen nicht einfach etwas überstülpt. Der Blinde darf und soll Jesus selber sagen, was ihm fehlt und was er will. Zum anderen: Es gibt Menschen, die sich auch ganz gut eingerichtet haben in einer Erkrankung, in einer gesundheitlichen Einschränkung; es kann auch bequem sein, immer wieder von Anderen Hilfe einzufordern, ohne selbst etwas in seinem Leben zu tun oder zu verändern, obwohl es einem durchaus möglich wäre. Der Blinde will zutiefst frei werden. Sein tiefster Wunsch und Wille sind: „Herr, dass ich sehen kann. Und Jesus sprach zu ihm: Sei sehend! Dein Glaube hat dir geholfen.“ (Lk. 18,41f.) Glaube heißt, von Gott, von Gott in Jesus etwas Heilsames, Rettendes, Befreiendes zu erwarten und so lange keine Ruhe zu geben, bis man Heilsames, Rettendes, Befreiendes erfährt, etwas, das einen aufstehen, auferstehen lässt auch schon hier und jetzt als Vorzeichen der vollendeten Gut- und Heilwerdung des Lebens in Ewigkeit. Und so kann Glaube bis zu körperlicher Heilung führen, er kann aber auch bewirken, dass man trotz eines Leidens getröstet, ja fröhlich und hoffnungsvoll leben kann, weil man sich als von Gott auf ewig gehalten und getragen erkennt.

Vom tiefsten Ort, Jericho, ziehen Jesus und seine Jünger weiter hinauf nach Jerusalem. Es liegt bis über 700, 800 Meter hoch auf Hügeln. Und von dort geht es, bildlich gesprochen, mit Jesus noch höher hinauf ins Leben der ewigen Welt, weil nicht Leiden und Tod, sondern seine Auferstehung das letzte Wort hat.

Welchen Wunsch haben Sie, habt Ihr, habe ich an Jesus? Also: Was antworten wir in Bezug auf unser eigenes Leben auf Jesu Frage: „Was willst du, dass ich für dich tun soll?“ Sagen Sie es ihm, sagt es ihm, sagen

2. S. Feydt, in: Predigtstudien 2025/26, Perikopenreihe II, Erster Halbband, Freiburg 2025, S.152.

3. S. D. Bester, a.a.O.

wir es ihm. Und es wird etwas geschehen, das unserem Leben dient in tröstlicher, heilsamer, befreiender, hilfreicher Weise. Wir werden es sehen und erkennen.

Um Ohren, also um Hören und Verstehen, und um Augen, also um Sehen und Erkennen, geht es im heutigen Predigttext. An seinem Schluss kommt noch ein Organ dazu: der Mund. Der sehend gewordene Blinde, der in Jesus Gottes rettendes, dem Leben dienendes Wirken erkannt und erfahren hat, „pries Gott“. Und

gleicherweise heißt es: „Und alles Volk, das es sah, lobte Gott.“ (Lk. 18,43) In Jesus unterstreicht Gott: Nie geht er achtlos an uns vorüber, er wendet sich uns zu und immer wird etwas Hilfreiches geschehen, das uns Gott loben und preisen lässt. Er wirkt dem Leben zugute, jetzt schon und in Ewigkeit. Amen.

Dr. Volker Menke
Predigt vom 15.2.2026

Gottes Wort will gehört und verstanden werden. Menschen auch.

Jesaja 55, 6-12a: Suchet den Herrn, solange er zu finden ist; ruft ihn an, solange er nahe ist. Der Gottlose lasse von seinem Wege und der Übeltäter von seinen Gedanken und bekehre sich zum Herrn, so wird er sich seiner erbarmen und zu unserem Gott, denn bei ihm ist viel Vergebung.

Meine Gedanken sind nicht eure Gedanken und eure Wege sind nicht meine Wege, spricht der Herr, sondern so viel der Himmel höher ist als die Erde, so sind auch meine Wege höher als eure Wege und meine Gedanken als eure Gedanken. Denn gleichwie der Regen und Schnee vom Himmel fällt und nicht wieder dahin zurückkehrt, sondern feuchtet die Erde und macht sie fruchtbar und lässt wachsen, dass sie gibt Samen zu säen und Brot zu essen, so soll das Wort, das aus meinem Munde geht, auch sein: Es wird nicht wieder leer zu mir zurückkommen, sondern wird tun, was mir gefällt, und ihm wird gelingen wozu ich es sende. Denn ihr sollt in Frieden ausziehen und im Frieden geleitet werden.

Hesekiel 2,1-5,8-10;3,1-3: Der Herr sprach zu mir: Du Menschenkind, stelle dich auf deine Füße, so will ich mit dir reden. Und als er so mit mir redete, kam der Geist in mich und stellte mich auf meine Füße und er sprach zu mir: du Menschenkind, ich sende dich zu den abtrünnigen Israeliten und zu den Völkern, die von mir abtrünnig geworden sind.

Sie und ihre Väter haben sich bis auf diesen heutigen Tag gegen mich aufgelehnt. Und die Kinder, zu denen ich dich sende, haben harte Köpfe und verstockte Herzen. Zu denen sollst du sagen: „So spricht Gott der Herr!“ Sie gehorchen oder lassen es – denn sie sind ein Haus des Widerspruchs – Dennoch sollen sie wissen, dass ein Prophet unter ihnen gewesen ist. Aber du, Menschenkind, höre, was ich dir sage und widersprich nicht wie das Haus des Widerspruchs. Tu deinen Mund auf und iss, was ich dir geben werde. Und ich sah, und siehe, da war eine Hand gegen mich ausgestreckt, die hielt eine Schriftrolle. Die breitete sie aus vor mir, und

sie war außen und innen beschrieben und darin stand geschrieben Klage, Ach und Weh. Und er sprach zu mir: Du Menschenkind, iss, was du vor dir hast! Iss diese Schriftrolle und geh hin und rede zum Hause Israel! Da tat ich meinen Mund auf und er gab mir die Rolle zu essen und sprach zu mir: du Menschenkind, gib deinem Bauch zu essen und fülle dein Inneres mit dieser Schriftrolle, die ich dir gebe. Da aß ich sie und sie war in meinem Mund so süß wie Honig.

Herr, segne unser Reden und Hören durch deinen Geist. Amen.

Liebe Gemeinde,
Gottes Wort will gehört und verstanden werden.
Und Menschen auch.

„Geh in deiner Rolle vollkommen auf!“ – so soll ein Schauspiellehrer zu einem jungen Schauspieler gesagt haben. Und dieser junge Mann wurde tatsächlich berühmt und er wäre heute 95 Jahre alt! Seine Filme: „Denn sie wissen nicht, was sie tun“, „Jenseits von Eden“, „Giganten“. Sein Name: James Dean.

Der Typus des jungen, zerrissenen Menschen, rebellisch, verletzlich, innerlich oft sprachlos. Einer, der sich nach Verstandenwerden sehnt – und doch kaum Worte dafür findet. Man hat einmal über ihn gesagt: Als hätte er seine Drehbücher nicht nur gelesen, sondern geradezu „gegessen“. Als wären sie ein Teil von ihm geworden.

Dieses Bild führt uns erstaunlich nah an den Propheten Hesekiel heran. Denn auch Hesekiel bekommt eine Rolle. Nicht im Kino, sondern im Leben. Gott ruft ihn. Stellt ihn auf die Füße. Sendet ihn zu Menschen mit „harten Köpfen und verstockten Herzen“.

Und dann geschieht etwas Befremdliches: Hesekiel soll eine Schriftrolle essen. Worte voller Klage, Ach und Weh. Worte, die schwer im Magen liegen. Und doch schmecken sie süß wie Honig.

Das ist mehr als ein starkes Bild für mich; Es ist Theologie. Gottes Wort bleibt nicht außerhalb des Menschen. Es will in ihn hinein. Es will aufgenommen, durchlebt, verkörpert werden. Der Prophet soll nicht nur sprechen – er soll selbst zum Träger dieses Wortes werden.

Damit beginnt etwas, das wir aus unserem eigenen Leben kennen: Wirklich bedeutende Worte gehen nicht spurlos an uns vorbei. Sie treffen. Sie fordern heraus. Sie verändern.

Oft sind es keine angenehmen Worte. Kritik. Wahrheit. Einsichten über uns selbst. Worte, die wir lieber nicht hören würden. Und doch sind es manchmal genau diese Worte, die Leben schaffen. Die aufrütteln. Die neu ausrichten.

Hesekiel erlebt das leibhaftig: Was zunächst nach Klage klingt, wird am Ende süß. Nicht, weil Leid schön wäre. Sondern weil Gottes Wort – selbst im Gericht – immer auf Leben zielt. Es will nicht zerstören, sondern verwandeln.

Hier öffnet sich für mich die Verbindung zu unserem heutigen Jesajateext: „Suchet den Herrn, solange er zu finden ist; ruft ihn an, solange er nahe ist.“

Gott ist kein stummer Gott. Er spricht. Er sucht die Beziehung.

Aber er spricht anders, als wir es erwarten. „Meine Gedanken sind nicht eure Gedanken, und eure Wege sind nicht meine Wege.“

Gottes Wort widerspricht uns manchmal. Es stellt in Frage, was wir für selbstverständlich halten. Es unterbricht unsere Gewissheiten. Und gerade darin liegt seine Kraft.

Denn, so sagt Jesaja weiter, dieses Wort ist wie Regen und Schnee, die vom Himmel fallen. Sie kehren nicht einfach zurück, sondern tränken die Erde, lassen wachsen und Frucht bringen.

So ist Gottes Wort: Es wirkt. Es verändert. Es bringt hervor, was ohne es nicht entstehen könnte. Das gilt für den Propheten. Und das gilt für uns.

Auch heute erleben viele Menschen eine tiefe Sprachlosigkeit. Für das, was im Innersten bewegt, fehlen Worte. Für Glauben fehlen Worte. Für Hoffnung, Angst, Sehnsucht ebenso.

Man will verstanden werden – und weiß doch nicht, wie man sprechen soll.

Vielleicht ist das gar nicht neu. Vielleicht gehört es zum Menschsein, dass wir nach Worten ringen. Dass wir verstanden werden wollen. Dass wir darauf hoffen, dass jemand sieht, was wir selbst kaum ausdrücken können.

Die Bibel erzählt uns davon immer wieder: Gott ruft Menschen ins Leben, indem er sie anspricht. Sein Wort schafft Beziehung. Sein Wort stellt jemanden auf

die Füße. Sein Wort bringt Menschen dazu, ihre eigene Stimme zu finden.

Bei Hesekiel geschieht das radikal: Das Wort Gottes geht ihm buchstäblich „unter die Haut“. Es wird Teil seiner Person. Denken, Fühlen und Handeln wachsen zusammen.

Der Prophet spricht nicht nur – er lebt, was er sagt.

Hier liegt für mich eine tiefe Wahrheit unseres Glaubens: Gottes Wort will Fleisch werden; Nicht nur einmal, nicht nur in Christus – sondern immer neu auch in denen, die auf dieses Wort hören. In Menschen, die es aufnehmen, durchdenken, durchleiden, weitersagen. Und das ist nicht immer angenehm.

Denn dieses Wort kann bitter sein. Es deckt auf. Es kritisiert. Es konfrontiert uns mit dem,

was nicht stimmt: in unserem Leben, in unserer Gesellschaft, in unserer Kirche.

Ganz ehrlich: Wir hören Kritik nicht gern. Wir wollen uns nicht korrigieren lassen. Wir meinen oft, schon zu wissen, wie es richtig ist.

Doch gerade dieses Wort kann heilsam sein. Wie eine bittere Medizin. Man muss sie erst kauen, aushalten, verdauen. Und erst später merkt man: Sie hat gut getan. Sie hat etwas in Bewegung gebracht.

Jesaja beschreibt das Ziel dieses Weges mit einem großen Hoffnungsbild: „Ihr sollt in Freuden ausziehen und im Frieden geleitet werden.“

Wo Gottes Wort wirkt, wächst Zukunft. Da werden Wege frei. Da entsteht neues Leben – selbst dort, wo vorher nur Klage war.

Vielleicht ist das die eigentliche Bewegung zwischen Hesekiel und Jesaja:

Vom bitteren Wort zum süßen.

Von der Klage zur Hoffnung.

Von der Sprachlosigkeit zur neuen Sprache.

Gottes Wort will nicht im Buch bleiben. Es will in Menschen wohnen. Es will gedacht, gesprochen, gelebt werden. Und es will uns zugleich lehren, einander zuzuhören: dem unausgesprochenen Schmerz, der leisen Sehnsucht, den tastenden Fragen.

Gottes Wort will gehört und verstanden werden; ebenso wie Menschen auch. Vielleicht beginnt Glaube genau hier: nicht darin, alles erklären zu können, sondern darin, sich ansprechen zu lassen. Sich treffen zu lassen. Sich verwandeln zu lassen.

Wie Hesekiel. Wie so viele vor uns. Wie Menschen heute.

Dann geschieht, was Jesaja verheißt: Gottes Wort kehrt nicht leer zurück. Es tut, was Gott gefällt. Es schafft Leben – in uns, zwischen uns und durch uns in dieser Welt. Amen.

Gerda Haffer-Hochrainer

Unbeirrbar Hoffende

6Und der HERR Zebaoth wird auf diesem Berge allen Völkern ein fettes Mahl machen, ein Mahl von reinem Wein, von Fett, von Mark, von Wein, darin keine Hefe ist. 7Und er wird auf diesem Berge die Hülle wegnehmen, mit der alle Völker verhüllt sind, und die Decke, mit der alle Heiden zugedeckt sind. 8Er wird den Tod verschlingen auf ewig. Und Gott der HERR wird die Tränen von allen Angesichtern abwischen und wird aufheben die Schmach seines Volks in allen Landen; denn der HERR hat's gesagt. 9Zu der Zeit wird man sagen: »Siehe, das ist unser Gott, auf den wir hofften, dass er uns helfe. Das ist der HERR, auf den wir hofften; lasst uns jubeln und fröhlich sein über sein Heil.« (Jesaja 25, 6-9)

Liebe Schwestern und Brüder, wir Menschen sind unbeirrbar, unauslöschlich Hoffende. Jede und jeder kann bei sich selbst die Probe aufs Exempel machen. Wenn wir hungrig oder durstig sind, was hoffen wir? Dass wir doch etwas zu Essen und zu Trinken finden werden. Wenn wir krank sind, was hoffen wir? Dass man uns helfen kann und wir wieder gesund werden. Wenn wir im Streit mit jemandem sind, was hoffen wir? Dass wir den Streit hinter uns lassen können und wieder vernünftig und im Frieden miteinander reden. Und wenn jemand stirbt, wenn es einmal für uns selbst zum Sterben kommt, was hoffen wir? Dass das nicht das Ende sein möge. In Traueranzeigen kann man immer wieder persönliche Worte finden, angefangen mit einem „Wir vermissen dich“ oder „Wir vermissen dich sehr“, als ob der oder die Gestorbene das lesen, das hören kann, also lebendig ist.

Wir Menschen sind unbeirrbar, unauslöschlich Hoffende. In allem, was nicht gut läuft, in allem, was uns zusetzt, bedrängt, das Leben schwer macht, hoffen wir auf die Überwindung der unguten, belastenden Situation. „Hoffen wir das Beste“, so sagen wir. Und wir alle kennen die Redewendung „Die Hoffnung stirbt zuletzt“. Ich denke, sie stirbt nie, aber dazu später.

Auch der Predigttext steckt voller Hoffnung, ist ein großer Hoffnungstext; er hat Jerusalem im Blick, vermutlich den Berg Zion als den bekanntesten Hügel, dessen Name öfter für die ganze Stadt Jerusalem steht. Ein großes Fest, ein großes Festmahl wird gefeiert; die Menschen sind ausgelassen, fröhlich, glücklich. Man fühlt sich dem Himmel, man fühlt sich Gott nahe, man spürt: Er ist da! Darum muss eine Zeit der Not, des Leidens neuer Freude Platz machen. Der Predigttext drückt die eingetretene Wende, die die Freude und das Feiern auslöst, so aus: „Zu der Zeit wird man sagen: 'Siehe, das ist unser Gott, auf den wir hofften, dass er uns helfe. Das ist der HERR, auf den wir hofften; lasst uns jubeln und fröhlich sein über sein

Heil.“ (Jes. 25, 9)

Jerusalem ist wohl um die 4000 Jahre alt, eine der ältesten Städte der Welt. Und immer wieder hat Jerusalem und das Umland, der Nahe Osten, diese Landbrücke zwischen Afrika, Asien und Europa harte Auseinandersetzungen, Streit, Gewalt, Krieg erlebt, erlitten. Leider bis heute hin. Wiederholt lag Jerusalem am Boden, war zerstört, ein Trümmerhaufen, doch siehe, es lebt. Immer wieder sind die Stadt und das Leben in ihr wieder aufgewacht, wieder erstanden. Eine solche Wende zum Guten, zum Besten hat der Predigttext im Blick. Da wird Jerusalem zum Friedensort für alle Völker; Menschen aller Völker kommen zusammen, essen und trinken miteinander, das Beste, das Feinste kommt auf den Tisch; alle zusammen feiern das Leben. Für alle strahlt der Gott Israels unverhüllt auf als der, der er ist: „Freund“, „Liebhaber des Lebens“ (s. Weisheit 11, 26). Ein Gott, der Wege bahnt aus Knechtschaft und Sklaverei, wie es grundlegenden Ausdruck gefunden hat in der Geschichte der Befreiung der Kinder Israels aus unterdrückerischen Verhältnissen in Ägypten. Gott bahnt den Weg ins Leben, so dass es schließlich heißt: „Er wird den Tod verschlingen auf ewig.“ (Jes. 25, 8)

Wenn wir Menschen trösten in schweren Lebenssituationen, wenn wir vom Tod betroffene trauernde Menschen trösten, dann geschieht das auf dieses Ziel hin. Tröstung, Trost, das verbinden viele vermutlich vor allem mit ihren Müttern; man ist gestürzt, gefallen und die Mutter hebt einen auf und streicht mit der Hand über die Tränen im Gesicht und lässt spüren: Es wird wieder gut, alles wird gut. Solch mütterlicher Zug des Tröstens findet sich auch bei Gott. „Und Gott der HERR wird die Tränen von allen Angesichtern abwischen“, so heißt es im Predigttext (Jes. 25, 8). Ich hoffe, wir alle können die Zärtlichkeit und Sanftheit von Gottes Hand spüren, die uns vermittelt: Alles, auch das Rätselhafte, auch das, was wir nicht verstehen, alles wird gut bis hin zur Erfahrung des Größten: „Er“, Gott, „wird verschlingen den Tod auf ewig.“ Gott verschlingt den Tod, nimmt ihn in sich selbst auf, lässt ihn einen Teil von sich sein und transformiert ihn zu

neuem Leben. Auch unser eigenes Sterben geschieht in Gott auf neues Leben hin.

Am Ende des Predigttextes heißt es mit Blick auf Gott: „lasst uns jubeln und fröhlich sein über sein Heil.“ Im hebräischen Urtext steht für „Heil“ ein Wort, das uns in einem Namen wieder begegnet, nämlich im Namen Jesus, hebräisch Jeschua, übersetzt „Gott schafft Heil“. Heil, Heilung, heilsames Wirken den Menschen und dem Leben zugute, das verkörpert Jesus von Nazareth. In ihm steigt Gott selbst in die tiefste Tiefe des Lebens, in Leiden und Tod hinab, um uns alle tröstend aufzufangen und zu halten und um uns aufstehen zu lassen, schließlich auferstehen zu lassen ins Größte und Höchste hinein: dem Leben in unzerstörbarer, in himmlischer, in ewiger Gestalt. Von Jerusalem als Auferstehungsort Jesu ist diese Botschaft in alle Welt gegangen. Mit dem Leben Jesu, seinem Wirken, seinem Sterben und seiner Auferstehung verbindet sich die Botschaft: Ja, alles wird gut, ja alles wird bestens.

Das ist ja unsere Hoffnung. Wie gesagt: Egal, was geschieht, wir hoffen auf die Überwindung dessen, was uns bedrängt, zusetzt, zu schaffen macht. Das gilt im Blick auf unser eigenes Leben und auch im Blick auf das Weltgeschehen; wir hoffen unbeirrbar und unerschütterlich immer wieder das Beste. Und in diesem Zusammenhang steht die Redewendung „Die Hoffnung stirbt zuletzt“, von der ich denke, dass man insbesondere auf Grund von Ostern, auf Grund der Botschaft und Zusage von Jesu Auferstehung sagen muss: die Hoffnung stirbt nie, sondern sie wird zur Vollendung gebracht. All unsere Hoffnung auf heilvol-

les Leben scheitert nicht am Tod, sondern wird von Gott zur Vollendung gebracht in der Dimension ewigen Lebens.

Jemand wies einmal darauf hin: für alle unsere Bedürfnisse wie nach Essen und Trinken, nach einem Dach über dem Kopf, danach, gesund zu werden, nach Liebe gibt es Möglichkeiten, diese Bedürfnisse zu befriedigen zu stellen. Das hat Gott so eingerichtet. Er trägt Sorge dafür, dass auch unser Bedürfnis und unser Wunsch, am besten nicht am Tode zu scheitern, zu befriedigen gestellt wird, also unsere Sehnsucht zu leben, befriedigt gestellt wird, erfüllt wird und vollendete Gestalt und Form gewinnt im Leben der ewigen Welt.

Wir feiern mit Blick auf Jesus Gott als Liebhaber des Lebens und als Befreier zum Leben. Er lässt uns schon jetzt immer wieder aufstehen aus bedrängenden Situationen. Jede und jeder wird solche Erfahrungen im je eigenen Leben entdecken. Es sind Spuren, Vorzeichen der Auferstehung schließlich ins ewige Leben hinein.

In unserem Predigttext feiern Menschen aller Völker versöhnt, in Frieden, gelassen und fröhlich. Darin steckt denn, denke ich, auch ein Auftrag: Nämlich so viel wie möglich von der Hoffnung auf heilvolles Miteinander und Leben auch durch unser eigenes Sprechen und Tun Wirklichkeit werden zu lassen. Es ist ja so: Jede und jeder kann dazu beitragen, dass das Leben ein Fest wird. Wir als Christen und Christinnen tun es in der Nachfolge von Jesus, im Blick auf Jesus – Jeschua, also Gott schafft Heil, jetzt schon und in Ewigkeit. Amen.

*Dr. Volker Menke
Predigt vom 21.4.2025*

Der Olivenbaum – ein besonderer Baum der Bibel

Der Olivenbaum gehört zu den ältesten Kulturpflanzen der Menschheit. Archäologische Funde zeigen, dass Oliven schon vor etwa 7000 Jahren angebaut wurden. Die ältesten Spuren stammen aus dem Jordantal im heutigen Nahen Osten. In der Antike war die Olive neben Getreide und Wein eines der wichtigsten Grundnahrungsmittel und Handelsgüter. Das Öl wurde zum Kochen, für Lampen, für die Körperpflege, als Medizin und auch für religiöse Rituale verwendet.

Der Olivenbaum (*Olea europaea*) ist botanisch eine besondere Pflanze. Er ist immergrün und hat schmale, längliche Blätter mit einer graugrünen Oberseite und einer silbrig schimmernden Unterseite. Diese silbrigen Kronen prägen bis heute viele Landschaften rund um das Mittelmeer. Im Mai erscheinen kleine, gelbliche Blüten mit einem feinen Duft. Daraus ent-

stehen die bekannten Früchte – zunächst grün, später schwarz. Reife Oliven enthalten viel Öl, oft rund ein Drittel ihres Gewichts.

Olivenbäume wachsen sehr langsam, können aber sehr alt werden. Einige Exemplare erreichen mehrere hundert Jahre. Besonders bemerkenswert ist ihre Fähigkeit zur Erneuerung: Selbst wenn ein alter Baum stark beschädigt wird, kann er aus der Wurzel wieder austreiben. Ein alter Stamm, aus dessen Basis neue junge Triebe wachsen, war schon in biblischer Zeit ein Bild für eine große Familie mit vielen Kindern.

Auch geschichtlich spielte der Olivenbaum eine große Rolle. Im Mittelmeerraum gehörte er seit der Bronzezeit zu den wichtigsten Kulturpflanzen. Nach der Bibel wuchs er bereits im Land Kanaan, bevor die Israeliten dort siedelten (Dtn 8,8). Unter den Königen David und Salomo wurde der Anbau weiter gefördert. Das war verständlich, denn Olivenöl war ein wertvolles Handelsgut. Außerdem wurden Könige und Priester mit Öl gesalbt – daher kommt auch das Wort „Messias“, das „der Gesalbte“ bedeutet.

Eine der bekanntesten Stellen der Bibel mit einem Olivenzweig findet sich in der Geschichte von Noah. Nachdem die Sintflut nachlässt, schickt Noah eine Taube aus der Arche. Als sie mit einem frischen Olivenblatt im Schnabel zurückkehrt, wird dies zum Zeichen der Hoffnung. Seitdem gelten die Taube und der Olivenzweig weltweit als Symbol des Friedens.

Auch im Neuen Testament spielt der Olivenbaum eine wichtige Rolle. Am Fuß des Ölbergs liegt der Garten Gethsemane. Der Name stammt aus dem Aramäischen und bedeutet „Ölpresse“. Dort betete Jesus in der Nacht vor seiner Verhaftung. Noch heute stehen im Garten mehrere große Olivenbäume. Wissenschaftliche Untersuchungen zeigen, dass einige dieser Bäume etwa 800 bis 900 Jahre alt sind. Sie wurden vermutlich im 12. Jahrhundert zur Zeit der Kreuzfahrer gepflanzt. Damit gehören sie zu den ältesten noch lebenden Laubbäumen der Welt.

In der Bibel wird der Olivenbaum oft als Bild für Segen und Fruchtbarkeit verwendet. In einem Psalm werden die Kinder eines Menschen mit jungen Olivenzweigen verglichen, die seinen Tisch umgeben. Das Öl wiederum steht für Freude und für Gottes Geist.

Heute wird auch darüber nachgedacht, welche Rolle der Olivenbaum im Klimawandel spielen könnte. Die Art ist gut an trockene und warme Standorte angepasst. Ihre Blätter verdunsten wenig Wasser, und

die Wurzeln können tief in den Boden reichen. Deshalb gilt der Olivenbaum als relativ widerstandsfähig gegen Trockenheit. Gleichzeitig leidet er im Mittelmeerraum zunehmend unter extremen Hitzeperioden und neuen Pflanzenkrankheiten.

Fachleute beobachten, dass sich der Anbau der Olive langsam weiter nach Norden ausdehnen könnte. In einigen Regionen Südfrankreichs, Norditaliens oder auf dem Balkan entstehen neue Olivenhaine. Selbst in wärmeren Gegenden Mitteleuropas wird in-

zwischen mit frosttoleranten Sorten experimentiert.

Vielleicht wird man den Olivenbaum also in Zukunft auch bei uns häufiger sehen. Wer einen sonnigen und geschützten Platz im Garten hat, kann durchaus versuchen, einen Olivenbaum zu pflanzen oder im Kübel zu halten. Auch wenn er hier nicht immer viele Früchte trägt, erinnert sein silbriges Laub an eine Pflanze, die seit Jahrtausenden mit der Geschichte, der Landschaft und den Glaubenserfahrungen der Menschen verbunden ist.

Eszter Buchert

Wunderbar geborgen

Zum Raten:

Ein architektonisches Meisterwerk, sowohl was die Form betrifft, als auch hinsichtlich des Baumaterials. Es ist kreisförmig, die vollkommenste Form, das wichtigste und am meisten verbreitete Symbol. Am Kreis ist weder Anfang noch Ende, weder Richtung noch Orientierung. Es ist die geschlossene Perfektion. Und das Baumaterial? Alles was die Natur bietet: weiches, trockenes Moos, welke Blätterstücke, lange geschmeidige und elastische Grashalme, biegsame Zweiglein, kurze, feste Zweigstücke zur Stabilität, außen grob geflochten, nach innen gehend wird das Material immer weicher, das Geflecht immer feiner gewoben. Und doch ist das ganze Gebilde stabil. Es auseinanderzunehmen, das Baumaterial sozusagen von Schicht zu Schicht abzutragen würde etliches Geschick und viele Stunden kosten. Vor allem, wenn man bedenkt, das ganze ist höchstens 15 cm in Durchmesser, kaum 6-7 cm hoch und es wiegt um 10 dkg samt dünner Erdunterlage. – Was ist das?

Auflösung des Rätsels: ein Vogelnest.

Ein Vogelnest in einem dreistöckigen Haus. In einer schmalen Spalte, Kathedralglas auf der einen langen Seite, auf der anderen ein Doppelglasfenster in Kopfhöhe, Hauswand am schmalen Ende. Dort wurde es auf der Fensterbank dicht an die Wand gebaut. Von wem, weiß ich nicht, ein Ornithologe könnte es sicher bestimmen, aber hier geht es einzig und allein um ein Heim, um einen sehr sorgsam gewählten Platz, wo der Nachwuchs zur Welt kommt, optimal gehegt und gepflegt wird, und schließlich, wenn er flügge wird, ausfliegt. Da sich der Spalt wie ein Korridor hinzieht, konnten die Vögel Eltern das Nest wohl nicht in vollem Flug erreicht haben, wie z.B. eine Schwalbe ihr Lehmkugeluhr anfliegen kann. Sie mußten zum Nest trappeln, dafür bauten sie einen ungewöhnlichen Zugang, der mit selbstgefertigtem Webteppich bedeckt ist. Darauf konnten sie sich mit ihren Krallenfüßchen sicher bewegen, auch die geschlüpfte Brut konnte das

Nest auf einer Art Auslaufpiste verlassen.

Ich habe schon viele Vogelnester gesehen, mitten im Dornendickicht, ganz niedrig gelegen in einem ausgehöhlten morschen Baumstamm, unter dem Hausdach, oben auf dem Schornstein, oder dem Strommast, in einem Briefkasten, in Baumwipfeln in schwindelerregender Höhe, in Löswänden, auf schwimmenden Inselchen in einem See. Sie waren unterschiedlich groß, unterschiedlich schwer; manche boten ein Heim für mehrere Jahre hintereinander, in manchen gab es Vogeluntermitter. Eines hatten sie aber alle gemeinsam: Sie waren perfekt an die Bedürfnisse der Bewohner angepaßt. In ihnen ist der Schutz vollkommen gewährt, ob durch eine Mauer über dem Nest, ob durch Dornengewirr oder wie beim Adler, „der sein Nest in der Höhe macht“ [Hiob 39.27] und „über seinen Jungen schwebt“ [5 Mose 32.11]. Wie es die Henne tut, die ihr Nest unter ihre Flügel versammelt [Lukas 13.34]. Oder aber „Fels ist deine Wohnung, und hast dein Nest in einem Felsen gelegt“ [4 Mose, 24.21]. Ein Nest aus Halmen und Zweigen ist nicht minder fest, kann genauso stabil Schutz bieten wie eins auf dem Felsen.

Vögel sind entweder Nesthocker, die besonderer Pflege im Nest bedürfen, weil sie vollkommen unterentwickelt aus dem Ei schlüpfen, oder Nestflüchter, die das Nest schon ein paar Stunden nach dem Schlüpfen verlassen und selbst Nahrung suchen können. Sind

wir Menschen Nesthocker oder Nestflüchter? Schutz brauchen wir so oder so. Oft sogar am meisten dann, wenn wir uns in Sicherheit wiegen, wenn wir uns am heftigsten dagegen wehren, weil wir meinen, wir sind erwachsen und reif und wissen genau, wie und wo es langgeht. Oder meinen, es zu wissen.

Wo sind wir am sichersten? Am wohlsten? „Wie lieblich sind deine Wohnungen, Herr Zebaoth! (...) Der Vogel hat ein Haus gefunden und die Schwalben ein Nest für ihre Jungen – deine Altäre, Herr Zebaoth.“ [Psalm 84.4] Der Altar als Sicherheit des Nestes, dagegen steht ein verlassenes Nest für Verlassen-sein, Verlorensein, Heimatlosigkeit: „Die Vögel unter dem Himmel haben Nester; aber der Menschensohn hat nichts, wo er sein Haupt hinlege.“ [Matthäus 8.20] Wollen wir aus dem Nest vertrieben werden [Jesaja 16.2] aus purem Übermut, aus dem übermächtigen Wunsch nach vermeintlicher Unabhängigkeit, auch von Gott? Wollen wir die Umarmung nicht, empfin-

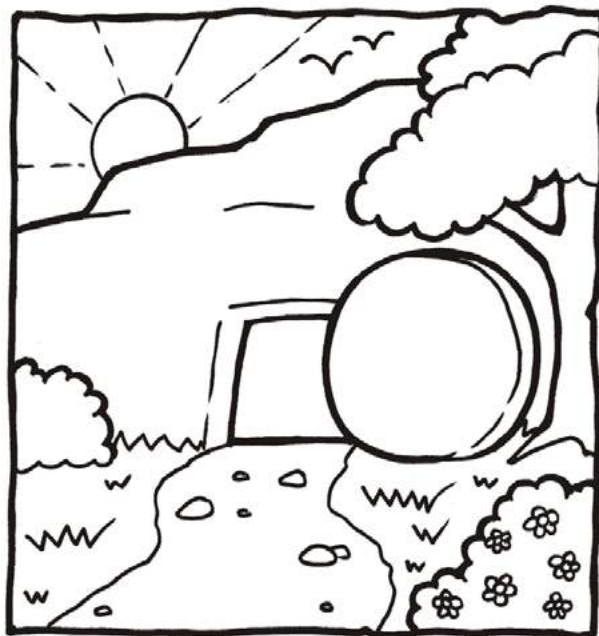
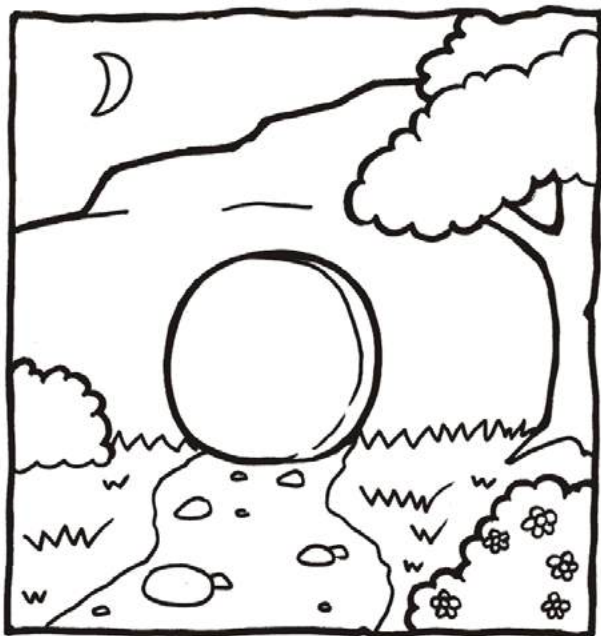
den wir die Nest formenden Arme als Einengung, als Fesseln? Jemanden umarmen heißt dadurch um ihn ein schützendes, Trost spendendes Nest zu errichten. Oder wollen wir Umarmungsflüchter sein? Wollen wir die Nestzuflucht zurückweisen? Können wir es uns leisten, das Flehen von uns zu weisen: „... beschirme mich unter dem Schatten deiner Flügel?“ [Psalm 17.8] Sind wir derart töricht? Ist es nicht einfacher und weiser, von Gottes Angebot Gebrauch zu machen: „Wie köstlich ist deine Güte, Gott, daß Menschenkinder unter dem Schatten deiner Flügel Zuflucht haben!“ [Psalm 36.8] Dietrich Bonhoeffer wünscht inmitten von Greuel und Frevel „von guten Mächten treu und still umgeben, behütet und getröstet“ zu sein. [EG Nr. 65] Vertrauen wir auf Jesaja [31.5]: „und der Herr Zebaoth wird Jerusalem beschirmen, wie Vögel es tun mit ihren Flügeln, er wird beschirmen und erretten, schonen und befreien.“

Erzsébet Ghiczy

Engedjétek hozzám jönni...

Húsvét

Keress 5 különbséget a képek között!

Összekeveredtek a betűk. Rakd ki a helyes szavakat!

TSERZEK → _____

LTÁDESMFAÁ → _____

SÚHVTÉ → _____

LETÉ → _____

NPÉATKNEGY → _____

MÖÖR → _____

Vezesd el az asszonyt az üres sírhoz!

Színezd ki a képet!

Karikázd be a helyes válasz betűjelét, majd írd le a vonalra, hogy megtudd, mi történt húsvét hajnalban!

1. Nagycsütörtökön történt:

- J - Utolsó vacsora
- K - Feltámadás
- L - Jézus születése

2. Jézus a tanítványaival:

- É - együtt vacsorázott
- A - vadászni ment
- M - hajózott

3. Nagypénteken:

- Z - Jézust megfeszítették
- C - Jézus megszületett
- S - Jézus elmenekült

4. Jézust egy:

- D - palotába temették
- U - sírba temették
- E - hajóba tették

5. A sírt egy:

- S - nagy kő zárta le
- G - ajtó zárta le
- L - függöny zárta le

6. Húsvét reggelén:

- F - az asszonyok mentek a sírhoz
- P - katonák mentek a sírhoz
- I - királyok mentek a sírhoz

7. A sírnál:

- E - angyal jelent meg
- K - páásztor jelent meg
- J - katona jelent meg

8. Az angyal ezt mondta:

- L - Ne féljete
- T - Fussatok
- M - Aludjatok

9. A sír:

- T - üres volt
- Z - tele volt
- O - be volt zárva

10. Húsvétkor:

- Á - Jézus feltámadt
- P - Jézus elutazott

Q - Jézus elaludt

11. A tanítványok:

- M - Jézus követői voltak
- G - katonák voltak
- S - királyok voltak

12. Húsvét üzenete:

- A - remény
- U - félelem
- E - harag

13. Jézus:

- D - szeret minket
- S - elfelejt minket
- V - haragszik ránk

14. A Biblia:

- T - Isten ígéje
- X - mesekönyv
- Y - újság

SZÓKERESŐ

H	O	A	B	Q	I	K	E	N	Y	É	R	M	Ö	G	Y	Q	Ö	H	G
J	H	S	T	Í	Ú	N	T	N	R	Ú	K	A	R	I	G	Ú	P	Ú	Ű
X	Ó	W	J	Í	S	Ó	G	Q	M	N	S	Y	Ú	I	Ö	S	A	S	Ú
H	T	L	V	X	M	E	G	V	Á	L	T	Ó	Ö	W	T	Ű	G	V	Z
Ü	P	Ü	S	Ü	Á	N	A	G	Y	P	É	N	T	E	K	É	Ö	É	É
D	F	E	L	T	Á	M	A	D	Á	S	K	V	Á	K	J	Ú	L	T	N
S	Í	R	O	Í	L	K	É	A	S	A	S	S	Z	O	N	Y	O	K	É
Á	N	L	B	B	V	J	Q	Ó	T	A	N	Í	T	V	Á	N	Y	O	K
Ü	C	A	X	O	D	B	I	B	L	I	A	O	A	N	G	Y	A	L	X
K	Í	V	G	R	R	O	E	Z	N	Ó	Ö	Ó	S	S	O	T	T	O	K
E	J	O	Z	Y	B	J	F	P	Ö	É	G	I	C	Z	I	M	A	Z	Ö
R	I	E	U	D	C	P	Ö	V	I	É	Ó	Ö	Z	E	K	L	K	D	I
E	T	C	R	C	Ó	S	R	A	A	A	Ú	Í	V	R	I	É	V	P	C
S	J	L	Á	U	U	B	Ü	E	J	C	Y	Ű	B	E	X	Ö	Z	Ó	G
Z	W	Ú	Ű	H	Z	L	Y	T	M	Ó	S	O	J	T	L	G	Q	Í	O
T	L	Á	X	J	T	S	K	Á	Ö	É	L	O	V	E	A	Ú	Z	S	L
U	U	I	É	Í	Ü	L	Á	Q	W	R	N	Ü	R	T	L	I	Q	W	G
P	F	Z	Ű	F	Ö	D	X	L	K	Ü	T	Y	R	A	G	Ü	S	Ö	O
V	U	X	C	W	P	U	Q	J	E	Ó	A	Ö	É	E	H	J	Z	Í	T
S	Ó	J	Z	R	Z	Z	Ú	Z	K	M	R	W	K	B	S	I	Q	H	A

KERESENDŐ SZAVAK:

NAGYCSÜTÖRTÖK

JERUZSÁLEM
KERESZT
KENYÉR
JÉZUS
IMA

NAGYPÉNTEK

SZERETET
GOLGOTA
REMÉNY
SÍR

TANÍTVÁNYOK

ASSZONYOK
VACSORA
HÚSVÉT
ÜRES
KŐ

FELTÁMADÁS

MEGVÁLTÓ
ANGYAL
BIBLIA
BOR

Összeállította: Kovácsné Tóth Anna

Intézményeink életéből

Az Eötvös iskola gyülekezeti szolgálata böjt második vasárnapján

Lassan hagyománnyá válik, hogy minden évben van egy vasárnap, amikor a soproni evangélikus gyülekezet istentiszteletén iskolánk tanárai és diákjai szolgálnak. Így volt ez most, böjt második vasárnapján is.

A liturgiában iskolánk tanárai, Vargáné Iváncsics Anikó és Nagy-Takács Aliz, valamint egy diákja, Szalai Eszter szolgált. A 8. ÓRA zenekar zenei szolgálatával gazdagította a liturgiát és az úrvacsora alkalmait is.

Különleges volt az igehirdetés: a gyülekezet lelkesze, Somogyvári Flóra, valamint iskolalelkészünk, Hegedűs Attila úgynevezett „dialógus prédikáció” formájában hirdette Isten ígését. A párbeszédesebb forma lehetőséget adott arra, hogy a teológiai vívódás, a meg-

értés folyamata átélhető legyen a gyülekezeti tagok számára. Kérdések, gondolatok „vitáztak”, aminek a célja nem az ellenségeskedés, hanem a megértés volt.

Az igehirdetés alapigéje, a kánaáni asszony története valóban sok kérdést felvet: mi van akkor, ha Jézusnak van olyan szava, tette, ami nem illeszthető a megszokott Jézus-képbe?

Hálásan köszönjük a zenekarnak és a liturgusoknak a segítséget, illetve a gyülekezetnek a lehetőséget!

Fotó: Biczó Flórián
Szöveg: Szeneczei László

Tervezett programok

Csoportjaink alkalmai

- **bibliaóra** minden szerdán 18 órakor a klubszobában (április 8-án elmarad)
- **ifi-Jugendgruppe** minden pénteken 18 órakor az ifiteremben
- **imaóra** április 15-én, május 6-án és 20-án, szerdán 19 órakor a klubszobában
- **nőslénykör** (férfi beszélgetőkör) április 13-án és május 11-én, hétfőn 20 órakor a klubszobában
- **KimeNŐ** (női kör) április 18-án és május 16-án, szombaton 18 órakor a klubszobában
- **LutheRun** (közös futás) április 11-én, 25-én, május 9-én és 23-án, szombaton 9 órakor a Lővér szálló buszmegállótól
- **gyerek-istentiszteleti teaház** április 12-én és május 10-én, vasárnap a gyerek-istentisztelet után a kisteremben
- **baba-mama kör** április 1-jén, 15-én május 6-án és 20-án, szerdán 10 órakor a klubszobában (bővebb információ: bmxsopron@gmail.com)
- **Fifi** (fiatal ifi) május 16-án, szombaton 9.30-kor a klubszobában
- **bábcsoport** április 11-én és május 16-án, szombaton 10 órakor a klubszobában
- **Kirchenkaffee** április 19-én és május 17-én, vasárnap a német nyelvű istentisztelet után a kisteremben
- **Glaubensgesprächskreis** április 16-án és május 14-én, csütörtökön 18 órakor a klubszobában

Egyéb programok

Két evangélikus óvodánkba, a Borsmonostori utcai Csemetekert óvodába és a Hillebrand utcai Virágoskert óvodába **április 13. hétfő és 17. péntek között** lehet regisztrálni a Hunyadi iskola honlapján, ezt követi a személyes beíratás április 27-én, hétfőn és 28-án, kedden.

Április 26-án, vasárnap 15 órakor a német nemzetiségi önkormányzat templomunkban tartja a megemlékezést a németek kitelepítésének 80. évfordulóján.

Április 29-én és 30-án, szerdán és csütörtökön próbaórát és személyes jelentkezést tartanak a Hunyadi evangélikus iskola művészeti iskola tagintézményében a zeneművészeti, színművészeti, táncművészeti és képzőművészeti ágra.

Május 9-én, szombaton 18 órakor Albert Csaba ad orgonakoncertet a templomban, műsoron John

Bull, Sweelinck, J. S. Bach és Guilman művei.

Május 14-én, csütörtökön, mennybemenettel ünnepén 18 órakor a templomban lesz a magyar konfirmandusok vizsgájaként a Fogadó a Kősziklához című színdarab előadása.

Május 16-án, szombaton Dunántúli egyházkerületünk hálaadó napot tart Sárváron.

Május 17-én, vasárnap a 10 órakor kezdődő istentisztelet keretében konfirmációi jubileumot tartunk, hívjuk az 1966, 1976 és 2001 években konfirmáltakat.

Május 24-én, pünkösdvasárnap tartjuk a konfirmációt a 10 órakor kezdődő istentiszteleten.

Május 26-án, kedden 18 órakor a rosenheimi evangélikus kamarakórus ad koncertet templomunkban.

természetesen
EVANGÉLIKUS

hit- és erkölcsstan | hitoktatas.lutheran.hu

Evangélikus hitoktatás

A következő hetekben lehet jelentkezni evangélikus hittanra a 2025/26-os tanévre! Órarend szerinti evangélikus hittanórákat tartunk az egyházi és állami iskolákban egyaránt. A szeptemberben iskolát kezdő gyerekek hitoktatásáról az iskolai beiratkozáskor (április közepén) kell nyilatkozniuk a szülőknek, a felsőbbévesek évenként válhatnak csoportot, szüleik május 20-áig nyilatkozhatnak erről az iskolákban. Az evangélikus hitoktatásban részt vehetnek meg nem keresztelt vagy más felekezet templomában keresztelt diákok is, mindenkit szívesen látunk hittancsoportjainkban!

További információ:

<https://hitoktatas.lutheran.hu/tajekoztato-gyik/index.html>

Napközi hittantábor

A LÉLEK GYÜMÖLCSE

JÚNIUS 29. - JÚLIUS 3.
TÁBORZÁRÓ ISTENTISZTELET: JÚLIUS 5.
VASÁRNAP

Korosztály: 1-8. évfolyam

Helyszín: Gyülekezeti ház

Tábordíj: 20.000 forint

Jelentkezési határidő: június 21.

Kapcsolattartás:

hittantabor.sopron@gmail.com

Jelentkezési felület:

*szeretet
szíveség
békesség
türelem
jószág*

Szeretettel várunk!

GYERE VELÜNK KAPITÁBORBA!

GYÜLEKEZETI IFJÚSÁGI TÁBOR

Biblia, ima, ének, közösség, beszélgetés,
játék, természet, kirándulás

 **2026. július 15–18.
szerda–szombat**

 Korosztály: 12 éves kortól

 **Rábcakapi Evangélikus
Ifjúsági Központ**

**JELENTKEZÉSI
FELÜLET**

 hittantabor.sopron@gmail.com

 tábordíj: 20.000 forint

**Örülök, ha ezt mondják:
az Úr házába megyünk!**

**Szívembe zártam
beszédet...**

**Érezzétek és lássátok,
hogyan jó az Úr!**

Lélekkel, ismerettel

Magyarországi
Evangélikus Egyház
Technikai
szám: **0035**

Soproni Evangélikus Alapítvány
Adószám: 18986745-1-08

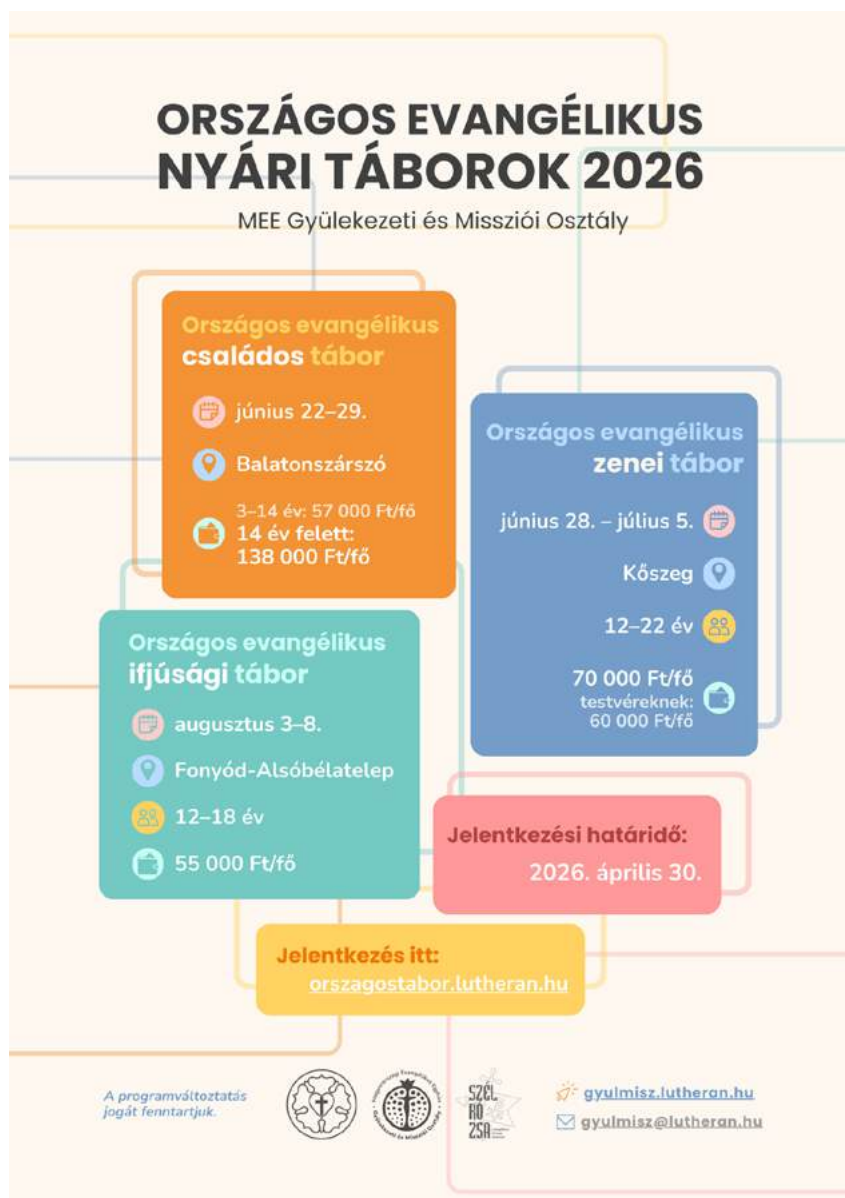
**Soproni Evangélikus
Egyházközség**

Istentiszteleti szolgálati beosztás

2026. húsvét – pünkösd

április 2., nagycsütörtök

- 9.30 gyerek-istentisztelet (széder):
Matus Klára Krisztina
- 10.00 Fabricius szeretetotthon (úrvacsorás):
Hegedűs Attila
- 17.00 német (úrvacsorás): Gertraud Winter
- 18.00 magyar (úrvacsorás): Somogyvári Flóra

április 3., nagypéntek

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
- 9.00 német: Elfi Fiedler
- 10.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
- 15.00 Fabricius szeretetotthon (passióolvasással):
Hegedűs Attila
- 18.00 magyar (passióolvasással és csatlakozó
úrvacsorával): Somogyvári Flóra

április 4., nagyszombat

- 15.00 magyar a temetőkapornában:
Somogyvári Flóra

április 5., húsvétvasárnap

- 5.30 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
- 8.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
Dr. Tóth Károly
- 9.00 német (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
Dr. Volker Menke
- 10.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
Dr. Tóth Károly
- 15.00 Balf (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
- 16.15 Fertőszentmiklós (úrvacsorás):
Dr. Tóth Károly

április 6., húsvéthétfő

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Hegedűs Attila
 9.00 német: Dr. Volker Menke
 10.00 magyar (csatlakozó úrvacsorás):
 Hegedűs Attila
 15.00 Fabricius szeretetotthon (úrvacsorás):
 Hegedűs Attila

április 12., húsvét utáni 1. (Quasi modo geniti) vasárnap

- 8.00 magyar: Somogyvári Flóra
 9.00 német (úrvacsorás): Dr. Volker Menke
 9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
 10.00 magyar (személyes igei áldással):
 Somogyvári Flóra
 15.00 Balf: Somogyvári Flóra

április 16.

- 17.00 Wochenpredigt: Dr. Volker Menke

április 19., húsvét utáni 2. (Misericordias Domini) vasárnap

- 8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
 9.00 német: Dr. Volker Menke
 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
 10.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
 15.00 Balf (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly

április 26., húsvét utáni 3. (Jubilate) vasárnap

- 8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel):
 Somogyvári Flóra
 9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Gertraud Winter
 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
 10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel):
 Somogyvári Flóra
 15.00 Balf: Somogyvári Flóra
 16.00 Fertőszentmiklós: Somogyvári Flóra

május 3., húsvét utáni 4. (Cantate) vasárnap

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
 9.00 német: Dieter Conrad
 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
 10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás):
 Dr. Tóth Károly
 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly

május 10., húsvét utáni 5. (Rogate) vasárnap

- 8.00 magyar: Somogyvári Flóra
 9.00 német (úrvacsorás): Dr. Volker Menke
 9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
 10.00 magyar (személyes igei áldással):
 Somogyvári Flóra
 15.00 Balf: Somogyvári Flóra
 16.00 Fertőszentmiklós: Somogyvári Flóra

május 14., mennybemenetel ünnepe

- 17.00 német a nagyteremben: Dr. Volker Menke
 18.00 magyar konfirmációi vizsga a templomban:
 Dr. Tóth Károly

május 17., húsvét utáni 6. (Exaudi) vasárnap

- 8.00 magyar: Somogyvári Flóra
 9.00 német: Gerda Haffer–Hochrainer
 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
 10.00 magyar (úrvacsorás, konfirmációi
 jubileummal): Somogyvári Flóra
 15.00 Balf: Somogyvári Flóra

május 24., pünkösdvasárnap

- 8.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
 Somogyvári Flóra
 9.00 német (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
 Dr. Volker Menke
 10.00 kétnyelvű (konfirmáció, úrvacsorás, áldozati
 gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
 15.00 Balf (úrvacsorás): Somogyvári Flóra
 16.15 Fertőszentmiklós (úrvacsorás):
 Somogyvári Flóra

május 25., pünkösdhétfő

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
 9.00 német: Dr. Volker Menke
 10.00 magyar (csatlakozó úrvacsorás):
 Dr. Tóth Károly

A 10 órakor kezdődő magyar nyelvű istentisztelet
 minden vasárnap csatlakozó úrvacsorás.

Minden vasárnap és az egyházi ünnepek első napján
 15 órakor istentiszteletet tartunk
 a Fabricius szeretetotthon kápolnájában.

Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja, nyomtatva 250 példányban.

Várható következő megjelenés: 2026. pünkösd, felelős kiadó: Dr. Tóth Károly

9400 Sopron, Színház utca 27. e-mail: sopron@lutheran.hu, web: <https://sopron.lutheran.hu>

tel: 99/523-002 számlaszám: 11737083-20006895